JAARSTUKKEN 2016

Intergemeentelijke sociale dienst Steenwijkerland en Westerveld

Steenwijkerland
IGSD
Westerveld

HOFSTEENGE ZEEMAN
GROEP
accountants & adviseurs

Contrôle verklaring d.d. 6 APR 2017

INHOUDSOPGAVE

1 JAARVERSLAG 3

1.1 INLEIDING 3
1.2 PROGRAMMAVERANTWOORDING 4

2 TOELICHTING PROGRAMMAVERANTWOORDING 5

2.1 INKOMEN 5
2.2 BESLUIT BIJSTANDSVERLENING ZELFSTANDIGEN 9
2.3 PARTICIPATIEWET – RE-INTEGRATIE 10
2.4 BIJZONDERE BIJSTAND EN OVERIG MINIMA 13
2.5 COMPENSATIEREGELING SCHOONMAAKONDERSTEUNING STEENWIJKERLAND 15

3 PARAGRAFEN 15

3.1 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING 15
3.2 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN 16
3.3 FINANCIERING 16
3.4 BEDRIJFSVOERING 16
3.4.1 Rechtmatigheid 16
3.4.2 Personeel en organisatie 17
3.5 LOKALE HEFFINGEN 17
3.6 VERBONDEN PARTIJEN 17
3.7 GRONDBELEID 17

4 JAARREKENING 18

4.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2016 18
4.2 HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING 20
4.3 OVERZICHT VAN DE INCIDENTELE BATEN EN LASTEN 21
4.4 TOELICHTING ALGEMEEN 22
4.5 TOELICHTING OP DE BALANS 25
4.6 TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING 32
4.6.1 Programma 1 – Uitvoering Regelingen 32
4.6.2 Programma 2 – Bedrijfsvoering 38
4.7 OVERIGE GEGEVENS 45
Sisa bijlage 46

HOFSTEENGE ZEEMAN
GROEP
accountants & adviseurs

Controle verklaring d.d. 6 APR 2017

1 Jaarverslag

1.1 Inleiding

Deze jaarstukken geven de resultaten weer over het jaar 2016. In 2016 is uitvoering gegeven aan het Plan van Aanpak 'Vertrouwen, Ondernemen en Verbinden'.

De uitvoering van het plan heeft geleid tot een wijziging van denken en handelen bij onze medewerkers, die past bij de opgave uit de Participatiewet. De werkmethode "Werkstap" is daar ondersteunend aan en maakt de aanpak voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt eenduidig. Door deze eenduidigheid is maatwerk per kandidaat mogelijk en kunnen er kwalitatieve trajecten ter ondersteuning worden ingezet.
Ook is de relatie met ketenpartners, als de businessclub en de Kringloopwinkel, veranderd waardoor er een effectieve samenwerking is ontstaan.

De opgave is en blijft het zorgen dat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt participatie-fit worden, om daarmee een zelfstandige en volwaardige deelname aan het maatschappelijke verkeer mogelijk te maken. Hierbij staat werken in het reguliere bedrijfsleven voorop.

In 2016 is de inrichting van het Algemeen Bestuur in overeenstemming gebracht met de Wet Gemeenschappelijke Regeling, zoals deze vanaf 2015 geldt. Het Algemeen Bestuur bestaat nu uit zes vertegenwoordigers uit de colleges van de beide gemeenten.
Ook het Dagelijks Bestuur is van samenstelling veranderd. De afspraak is dat halverwege de collegeperiode van de deelnemende gemeenten het voorzitterschap van gemeente wisselt en daarmee ook de samenstelling van het DB. Vanaf 1 juli 2016 is de heer E. Dedden, wethouder van Steenwijkerland, voorzitter en zijn de heren K. Smidt en E. van Schelven, wethouders van Westerveld, leden.
Tot 1 juli was de heer K. Smidt, wethouder van Westerveld, voorzitter en waren mevrouw H.J. Frantzen-Boeve en de heer E. Dedden (wethouders van Steenwijkerland) leden.

HOEKSTEENGE ZEEMAN
GROEP
accountants & adviseurs
Contrôle verklaring d.d. 6 APR 2017

1.2 Programmaverantwoording

In de programmaverantwoording wordt ingegaan op de realisatie van beleidsdoelen per programma. De programmaverantwoording bestaat uit de verantwoording over de realisatie per programma en het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen. De IGSD kent 2 programma's:

- Programma 1 – programmakosten
  De programmakosten hebben betrekking op uitvoering van de regelingen voor de deelnemende gemeenten. De programmakosten zijn onderverdeeld in producten

- Programma 2 – apparaatskosten
  De apparaatskosten zijn de kosten van de bedrijfsvoering die de organisatie maakt voor de uitvoering van de regeling.

De realisatie over 2016 is als volgt:

	Realisatie 2016			Begroting 2016 (na wijzigingen)			Begroting 2016		
Omschrijving	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
Programma									
Programma 1	650.787	21.265.256	20.614.469	505.000	19.592.975	19.087.975	505.000	19.383.950	18.878.950
Programma 2	2.235.711	6.755.832	4.520.120	1.584.045	6.329.337	4.745.292	1.584.045	5.009.129	3.425.084
Totaal programma's	**2.886.498**	**28.021.088**	**25.134.589**	**2.089.045**	**25.922.312**	**23.833.267**	**2.089.045**	**24.393.079**	**22.304.034**
Dekkingsmiddelen									
Bijdrage gemeenten programma 1	20.614.469	-	-20.614.469	19.087.975	-	-19.087.975	18.878.950	-	-18.878.950
Bijdrage gemeenten programma 2	4.528.518	-	-4.528.518	4.754.508	-	-4.754.508	3.434.300	-	-3.434.300
Totaal dekkingsmiddelen	**25.142.987**	**-**	**-25.142.987**	**23.842.483**	**-**	**-23.842.483**	**22.313.250**	**-**	**-22.313.250**
Totaal saldo van baten en lasten	**28.029.486**	**28.021.088**	**8.398**	**25.931.528**	**25.922.312**	**9.216**	**24.402.295**	**24.393.079**	**9.216**

Totaal saldo: + voordeel, -/-nadeel

De realisatie van de programmakosten (programma 1) per product over 2016 is als volgt:

PROGRAMMA 1

Totaal	**Realisatie 2016**			**Begroting 2016 (na wijzigingen)**		
	Baten	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
Wet Werk en Bijstand	348.419	14.486.757	14.138.338	270.000	14.442.915	14.172.915
Wet IOAW	34.181	1.084.017	1.049.836	-	996.275	996.275
Wet IOAZ	-	153.319	153.319	-	150.185	150.185
Bbz	179.412	568.856	389.444	175.000	550.000	375.000
Bijzondere bijstand en minima	87.098	1.499.711	1.412.613	60.000	1.378.600	1.318.600
Schuldhulpverlening	-	490.336	490.336	-	475.000	475.000
Wet Inburgering	-	-	-	-	-	-
Re-integratie	1.677	1.887.173	1.885.496	-	1.600.000	1.600.000
Schoonmaakondersteuning	-	1.095.087	1.095.087	-	-	-
	650.787	21.265.256	20.614.469	505.000	19.592.975	19.087.975
Bijdrage gemeenten			-20.614.469			-19.087.975
Saldo programma 1			-			-

NB: de realisatie per gemeente is opgenomen in de toelichting op de jaarrekening

In de volgende paragrafen wordt de programmaverantwoording nader toegelicht per product (programma 1). In de rapportage over het 4e kwartaal van 2016 is reeds uitgebreid verslag gedaan van de resultaten over 2016. In deze jaarrekening wordt, onder verwijzing naar die rapportage, een beknopte inhoudelijke toelichting gegeven op programma 1. Hierbij wordt de relatie gelegd met de begroting en de doelstellingen zoals deze zijn opgenomen in het Plan van Aanpak 'Vertrouwen, Ondernemen en Verbinden'.

HOFSTEENGE ZEEMAN
GROEP
accountants & adviseurs
Contrôle verklaring d.d. 6 APR 2017

Per product is een toelichting opgenomen in het volgende stramien:

- Wat wilden we bereiken
- Wat hebben we bereikt en gedaan

Hierop wordt een inhoudelijke toelichting gegeven in hoofdstuk 2 – 'Toelichting programmaverantwoording'. De vraag 'Wat heeft het gekost' wordt toegelicht in de jaarrekening. Ook voor de toelichting op de apparaatskosten (programma 2) verwijzen wij naar de jaarrekening.

2 Toelichting programmaverantwoording

2.1 Inkomen

Beleidsdoel – wat wilden we bereiken

Onder product Inkomen vallen de regelingen WWB, IOAW en IOAZ. In de begroting is voor product Inkomen geformuleerd dat de IGSD wil voorkomen dat inwoners een beroep moeten doen op algemene bijstand op grond van de participatiewet. De IGSD wil dit bereiken door hen zoveel mogelijk naar werk toe te leiden. Werk boven uitkering. Daar waar dat niet lukt, inwoners een vangnet bieden in de vorm van algemene bijstand.

Hiervoor zijn in de begroting de volgende beleidsdoelstellingen gedefinieerd:

Inkomen
Voorkomen dat inwoners een beroep doen op algemene bijstand op grond van de Participatiewet door hen zoveel mogelijk naar werk toe te leiden. Werk boven uitkering. Daar waar dat niet lukt, inwoners een vangnet bieden in de vorm van algemene bijstand. Dit is vertaald naar de volgende concrete doelstellingen - De IGSD wil 25% van de instroom aan de poort tegenhouden (Preventiequote) - De IGSD wil 100% van de aanvragen en bezwaarschriften tijdig afhandelen - Ten onrechte verleende uitkeringen terugvorderen
IOAW
Aan werkloze werknemers een uitkering verstrekken op het niveau van het sociaal minimum op grond van de Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte werkloze Werknemers (IOAW). **Doelgroep** Inwoners geboren voor 1 januari 1965 met onvoldoende inkomsten uit of in verband met arbeid die na hun 50e: - werkloos werden en een uitkering op grond van de Werkloosheidswet (WW) ontvingen van meer dan drie maanden; - recht kregen op een loongerelateerde Werkhervattingsuitkering gedeeltelijk Arbeidsongeschikten (WGA-uitkering) die nadien is beëindigd omdat de mate van arbeidsongeschiktheid niet langer ten minste 35% bedraagt.
IOAZ
Een uitkering verstrekken aan inwoners die zelfstandige waren op grond van de Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen (IOAZ)

HOFSTEENGE ZEEMAN
GROEP
accountants & adviseurs

Contrôle verklaring d.d. 6 APR 2017

In het najaar van 2015 is door de deelnemende gemeenten het Plan van Aanpak 'Vertrouwen, Ondernemen en Verbinden' aangenomen. Hierin zijn aanvullende doelstellingen opgenomen voor wat betreft klantenaantallen.

Wat hebben we bereikt en gedaan

In het Plan van Aanpak zijn we uitgegaan van 1.230 uitkeringen (stand augustus 2015). In het Plan van Aanpak is als doelstelling opgenomen het uitkeringenbestand te reduceren naar 1.030 per 31 december 2016. Deze doelstelling is bij de derde kwartaalrapportage bijgesteld naar 1.090 klanten per 31 december 2016. Het klantenaantal is aan het eind van het jaar 2016 uitgekomen op 1.102. Ten opzichte van de oorspronkelijke doelstelling (1.030) is dat 72 hoger en ten opzichte van de bijgestelde doelstelling in het 3e kwartaal (1.090) is de daling 12 klanten achter gebleven.

Klantenaantallen

Regeling	Steenwijkerland	Westerveld	Totaal 2016	*Totaal 2015*	*Totaal 2014*
Algemene bijstand	777	246	1.023	*1.122*	*1.138*
IOAW/Z	60	19	79	*81*	*70*
Totaal	**837**	**265**	**1.102**	***1.203***	***1.208***

Instroom & uitstroom klanten IGSD

In onderstaande tabellen is het verloop van het uitkeringenbestand (WWB / IOAW / IOAZ) opgenomen op basis van start- en einddatum uitkering.

	2016			*2015*		
Klanten - ontwikkeling	**Steenwijkerland**	**Westerveld**	**Totaal**	***Steenwijkerland***	***Westerveld***	***Totaal***
Stand begin jaar	**897**	**306**	**1.203**	***908***	***300***	***1.208***
Instroom	321	105	426	*282*	*115*	*397*
Uitstroom	381	146	527	*293*	*109*	*402*
Stand per jaareinde	**837**	**265**	**1.102**	***897***	***306***	***1.203***
Mutatie vorig jaar	*-60*	*-41*	*-101*	*-11*	*6*	*-5*

Ondanks een lagere realisatie dan de doelstelling is er in de ontwikkeling van de klantenaantallen wel een trendbreuk waar te nemen ten opzichte van voorgaande jaren. Het aantal klanten daalde ten opzichte van vorig jaar met 101 (vorig jaar daling 5), terwijl de instroom hoger was dan het vorige jaar.

Poort/preventiequote

De preventiequote over 2016 is ruim 36%. De doelstelling van de IGSD is dat minimaal 35% van het aantal aanvragen niet leidt tot een uitkering. De rechtmatigheid van een aanvraag wordt bij de Poort getoetst aan de geldende wet- en regelgeving. De Poort werkt met het principe dat een ieder die daadwerkelijk recht heeft op een uitkering daar ook voor in aanmerking komt. Eigen verantwoordelijkheid voor de bestaansvoorziening en het bestrijden van misbruik van sociale voorzieningen spelen een grote rol bij deze beoordeling.

Bezwaar & beroep

Over het jaar 2016 zijn 154 bezwaarschriften ontvangen (2015: 110). Dit betekent een stijging van het aantal bezwaarzaken met 40%. Over het jaar 2016 is 20 keer beroep aangetekend, 8 keer hoger beroep en 12 keer is er een verzoek om een voorlopige voorziening ingediend. Ook hierbij zien we een forse stijging ten opzichte van 2015. In heel 2015 is in totaal 17 keer beroep/ hoger beroep dan wel een verzoek voorlopige voorziening ingediend.

We merken dat de veranderende werkwijze en de aanscherping m.b.t. de uitvoering Participatiewet, en hetgeen daarin verwacht wordt met betrekking tot de eigen verantwoordelijkheid van de klant, leidt tot een

HOFSTEENGE ZEEMAN
GROEP
accountants & adviseurs
Controle verklaring d.d. 6 APR 2017

toename van bezwaarschriften en beroepsprocedures. De klanten merken de effecten van dit veranderende beleid en kunnen zich daarin niet altijd vinden.

Van alle bezwaarschriften die ingebracht zijn bij de Commissie Bezwaarschriften, 92 stuks van de 173 afgehandelde bezwaren, is slechts 1 zaak gegrond verklaard door de commissie. Daarnaast zijn 36% van de bezwaarschriften (63 stuks) via het proces van mediaton en heroverweging opnieuw beoordeeld. Dit heeft bij 21 gevallen ertoe geleid dat het bezwaarschrift door de klant is ingetrokken en het primaire besluit in stand is gebleven. Verder heeft dit er toe geleid dat 12 besluiten herzien zijn omdat tijdens de heroverweging de klant nieuwe feiten en omstandigheden kon aantonen. In 30 zaken is het besluit herzien omdat het primaire besluit onjuist bleek te zijn.

Debiteuren

In 2016 is een bedrag van € 650.787 ontvangen, verdeeld in € 150.682 voor Westerveld en € 500.104 voor Steenwijkerland. In de begroting was uitgegaan van een totaal aan ontvangsten en aflossingen van respectievelijk € 160.000 (Westerveld) en € 345.000 (Steenwijkerland) .

De ontvangsten voor Westerveld liggen onder de begroting, met name door lagere ontvangsten uit hoofde van rente en aflossingen op kapitaalverstrekkingen (-/- € 45.000). De ontvangsten uit terugvordering van uitkeringen inclusief fraudevorderingen liggen boven begroting (+€ 16.000).
De ontvangsten voor de gemeente Steenwijkerland liggen boven begroting door zowel hogere ontvangsten uit terugvorderingen WWB/IOAW inclusief fraudevorderingen (+€ 93.000), rente en aflossing van verstrekt kapitaal (+€ 47.000) als uit hoofde van terugvorderingen bijzondere bijstand (+€ 14.000).

De ontvangsten hebben met name betrekking hebben op (relatief) recent ontstane vorderingen. Meer dan de helft (55%) van de ontvangsten hebben betrekking op vorderingen die zijn geregistreerd in 2015-2016. De mogelijke inbaarheid van vorderingen is hoger in het eerste jaar na ontstaan van de vordering, echter hieruit valt ook op te maken dat ook op oudere vorderingen nog significante ontvangsten (waar onder aflossingen en rente) gedaan worden.

Handhaving

De kern van Hoogwaardig Handhaven is dat klanten zoveel mogelijk vrijwillig de wet naleven. Hoogwaardig Handhaven neemt daarbij het gedrag van mensen als uitgangspunt. Het uiteindelijke doel is om het gedrag van mensen zo te beïnvloeden dat ze uit eigen beweging wet- en regelgeving naleven. Dit komt tot uiting in de volgende 4 visie-elementen van Hoogwaardig Handhaven:

1. Informeren op maat
2. Dienstverlening op maat
3. Controle op maat
4. Sanctioneren op maat

De resultaten zoals hieronder benoemd gaan in op het 3e element, te weten de controle op maat. Deze controle op maat vindt plaats bij de toegang tot de Participatiewet, maar ook tijdens de periode dat een uitkering verstrekt wordt. Voor een totale evaluatie van de 4 visie-elementen verwijzen wij naar de evaluatie Hoogwaardig Handhaven 2016 die later dit jaar afgerond wordt.

Consulten

Om de resultaten van de controle op maat te kunnen meten, wordt een onderscheid aangebracht tussen consulten en onderzoeken.
Het doel van consulten is de instroom in de Participatiewet/IOAW/Z te verminderen en daarmee een besparing te realiseren, het zogenaamde "handhaven aan de poort". Bij consulten moet onder andere gedacht

HOPSTENZEEMAN
GROEP
accountants & adviseurs
Contrôle verklaring d.d. 6 APR 2017

worden aan het begeleiden van huisbezoeken om de woonsituatie te beoordelen, maar ook aan het inzetten van externe bronnen welke alleen voor een handhaver toegankelijk zijn.

Resultaten worden gemeten aan de hand van zogenaamde besparingsbedragen naar de toekomst toe. Bij dit laatste gaat het om een fictieve besparing waarbij, conform de systematiek van het RCF (Regionaal punt Coördinatie Fraudebestrijding), uitgegaan wordt van de gemiddelde kosten van één jaar uitkering.

Besparingsresultaten consulten handhaving 2016

Besparingsresultaten consulten	Aantal Consulten		Aantal consulten met besparing		Besparingsbedrag (systematiek RCF)		Beparing door consulten	
	2016	*2015*	2016	*2015*	2016	*2015*	2016	*2015*
Steenwijkerland	103	*87*	13	*21*	€ 13.747	€ *14.193*	€ 178.711	€ *298.053*
Westerveld	27	*21*	2	*1*	€ 12.578	€ *13.300*	€ 25.156	€ *13.300*
Totaal	130	*108*	15	*22*	€ 26.325	€ *27.493*	€ 203.867	€ *311.353*

Het totaal aantal consulten is ten opzichte van 2015 toegenomen. Het aantal consulten met een besparing is afgenomen. Dit heeft te maken met de inrichting van de Poort. Hierdoor worden besparingen reeds in het voortraject van het aanvraagproces gerealiseerd.

Inkeerregeling fraude

Bij de IGSD is sprake van een grote mate van fraudealertheid onder de medewerkers, waarmee beoogd wordt alleen een uitkering te verstrekken aan diegene die daar ook daadwerkelijk recht op heeft. Fraude met uitkeringen ondermijnt het maatschappelijk draagvlak voor de sociale wetgeving. Het voorkomen van fraude heeft daarom absolute prioriteit. Kan fraude niet worden voorkomen, dan wordt deze met inzet van alle toegestane middelen opgespoord. We zien dat de problematiek van onze doelgroep zwaarder wordt en de complexiteit in onderzoeken toeneemt. Om de aanpak van fraude kracht bij te zetten is er over het gehele jaar 2016 een tweede handhaver, tevens toezichthouder, ingezet.

In de maand oktober 2016 is de IGSD Steenwijkerland en Westerveld gestart met de 'Inkeerregeling Fraude'. Cliënten van de IGSD Steenwijkerland en Westerveld konden tot 1 december 2016 vrijwillig een melding doen over hun gewijzigde situatie (denk aan samenwoning, inkomsten uit werk etc.). Het betrof hier met name wijzigingen die niet bekend waren bij de IGSD Steenwijkerland en Westerveld. Wanneer cliënten gebruik maakte van deze regeling werd alleen de teveel ontvangen uitkering teruggevorderd en werd er een boete opgelegd van 1% i.p.v. de gebruikelijke 25%. In totaal hebben er 2 cliënten gebruik gemaakt van deze 'Inkeerregeling Fraude'. Beide cliënten hadden geen eerdere melding gemaakt van inkomsten (werk en alimentatie). In totaal is er € 4.723 teruggevorderd en is er € 47 aan boete opgelegd

Onderzoeken

We spreken van een onderzoek wanneer er tijdens de bijstandsperiode sprake is van een fraudesignaal dat er op wijst dat een uitkering mogelijk onrechtmatig verstrekt wordt. Het resultaat van een onderzoek kan het beëindigen van een uitkering zijn. Ook kan een onderzoek er toe leiden dat er fraude geconstateerd wordt en dat er een bedrag van de klant wordt teruggevorderd.
Resultaten van onderzoeken worden daarom opgedeeld in benadelingsbedragen (fraudevorderingen) en besparingsbedragen.

HOFSTEENGE ZEEMAN GROEP accountants & adviseurs
Contrôle verklaring d.d. 6 APR 2017

Benadelings- en besparingsresultaten onderzoeken 2016

Besparingsresultaten onderzoeken	Steenwijkerland		Westerveld		Totaal	
	2016	*2015*	2016	*2015*	2016	*2015*
Aantal onderzoeken	47	*43*	13	*10*	60	*53*
Benadeling door onderzoek	€ 134.043	*€ 158.729*	€ 58.442	*€ 77.614*	€ 192.485	*€ 236.343*
Besparing	**€ 219.952**	***€ 227.088***	**€ 75.468**	***€ 26.600***	**€ 295.420**	***€ 253.688***

Door de extra inzet op handhaving zijn er meer fraudemeldingen onderzocht waarbij het geconstateerde fraudebedrag verminderd is. De fraude wordt in een eerder stadium opgespoord. Doelstelling van handhaving is om fraude zo spoedig mogelijk op te sporen. Het besparingsbedrag als gevolg van deze onderzoeken is wel toegenomen

Screeningsproject
In 2016 is besloten om iedereen met een lopende uitkering, die voor 1 januari 2016 is ingestroomd, te screenen in 3 fasen. Deze bestond uit een administratieve screening op een aantal onderdelen. Bij bijzonderheden zijn dossiers aan een diepgaandere screening onderworpen (fase 2). Wanneer er dan aanwijzingen werden gevonden, welke kunnen duiden op een vorm van bijstandsfraude, zijn deze dossiers in de laatste fase onderzocht door de handhavers (fase 3).

Van de 119 dossiers uit fase 3 die zijn overgedragen aan de handhavers waren er 31 dossiers zonder resultaat. Dit komt o.a. doordat cliënten reeds zijn uitgestroomd, dan wel dat het onderzoek geen resultaat heeft opgeleverd. Bij 9 dossiers is een vorm van bijstandsfraude aangetoond. De nog openstaande dossiers worden afgehandeld voor 1 mei 2017.

2.2 Besluit bijstandsverlening zelfstandigen

Beleidsdoel – wat wilden we bereiken

Bijstand verstrekken voor levensonderhoud en ter voorziening in de behoefte aan bedrijfskapitaal op grond van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz2004).

Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz)
Dit is vertaald naar de volgende concrete doelstellingen - De IGSD wil 100% van de aanvragen en bezwaarschriften tijdig afhandelen. Het Regionaal Bureau Zelfstandigen in Zwolle (RBZ) behandelt de aanvragen en adviseert de IGSD over de te nemen beslissing. - De IGSD stimuleert ondernemerschap bij uitkeringsgerechtigden in het kader van re-integratie en informeert via het RBZ zelfstandigen met financiële problemen over de mogelijkheden van het Bbz 2004.

Wat hebben we bereikt en gedaan

De uitvoering van de Bbz voorzieningen voor zelfstandigen wordt uitgevoerd door het Regionaal Bureau Zelfstandigen (RBZ). Door het RBZ worden een drietal regelingen uitgevoerd voor de IGSD-SW:

- Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz 2004);
- Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ);
- Participatiewet, daar waar het personen betreft die (volledig) zelfstandige willen worden (voorbereidingstraject) of personen die toestemming krijgen om op bescheiden schaal zelfstandige activiteiten te ontplooien.

HOFSTEENGE ZEEMAN
GROEP
accountants & adviseurs
ontrole verklaring d.d. 6 APR 2017

Bbz - Steenwijkerland
In Steenwijkerland zijn 35 aanvragen Bbz ingediend. Dit aantal ligt iets hoger dan het totaal van vorig jaar. Opvallend is wel dat, net al vorig jaar, het aantal aanvragen van startende zelfstandigen fors toegenomen is. Het aantal aanvragen van gevestigde zelfstandigen is gestabiliseerd. Het RBZ geeft aan dat dit beeld ook regionaal gesignaleerd wordt.

Deze aanvragen hebben in 24 gevallen geleid tot een uitkering Bbz. In 11 gevallen is de aanvraag afgewezen of niet verder behandeld.

Bbz - Westerveld
In Westerveld zijn er 7 aanvragen Bbz ingediend. Dit aantal ligt nagenoeg gelijk aan vorig jaar. In Westerveld is er dit jaar 1 startende zelfstandige geweest die een beroep deed op deze regeling. Het aantal gevestigde zelfstandigen dat een beroep heeft gedaan op de Bbz is, net als vorig jaar, met 1 afgenomen.

Deze aanvragen hebben in 5 gevallen geleid tot een uitkering Bbz. In 1 geval is de aanvraag afgewezen. Er is nog 1 aanvraag van 2016 in behandeling.

2.3 Participatiewet – re-integratie

Beleidsdoel – wat wilden we bereiken

De doelstelling van product participatie is in de begroting als volgt verwoord:

- Dienstverlening gericht op een doelmatige en rechtmatige uitvoering van de participatiewet en het uitvoeren van beleid voor onze doelgroepen en SW-medewerkers
- Regie aan de poort, waarbij werken naar vermogen het uitgangspunt is
- Optimaliseren van de dienstverlening aan werkgevers
- Faciliteren van werkzoekenden met afstand tot de arbeidsmarkt op weg naar werk en zelfredzaamheid
- Resultaatgericht en kostenefficient

Beleidsdoelstelling – Re-integratie
Werken volgens klantprofielen * Inzet van specialisten voor de verschillende klantprofielen * Handhaving aan de poort Inzet primair gericht op arbeid * Nadruk op vergroten werkervaring. Daar waar klanten nog niet in staat zijn om te participeren en in eerste instantie primair zijn aangewezen op hulpverlening, wordt geen actieve begeleiding ingezet. De kansrijke klant wordt maximaal gestimuleerd om actief op zoek te gaan naar werk en wordt daarbij individueel ondersteund Werkgeversdienstverlening - samenwerking met gemeente, NWG - doorontwikkelen samenwerking in de sub regio Samenwerking sociaal domein - Voor het vergroten van de werkervaring wordt voor de klanten van gemeente Steenwijkerland actief gebruik gemaakt van de infrastructuur van NoordWestGroep (w.o.

HOEKSTEENGE ZEEMAN
GROEP
accountants & adviseurs
Controle verklaring d.d. 6 APR 2017

expertisecentrum).

Projecten

- Het opstarten en verder uitbreiden van projecten draagt bij aan het behoud of vergroten van arbeidsvaardigheden van de klanten c.q. medewerkers. Daarnaast is het noodzakelijk om opbrengsten te genereren die een positieve bijdrage leveren aan het financieel resultaat.

Inburgering

- Handhaven inburgeringstermijnen betreffende lopende trajecten (alleen trajecten gestart voor 1-1-2013 dienennog een aanbod van de gemeente te krijgen)

Wat hebben we bereikt en gedaan

In 2016 is een aanzienlijke toename te zien in het aantal (re-integratie)activiteiten. De focus is nog meer verlegd naar re-integratie en toeleiding naar werk. Door het intensiveren van cliëntgesprekken in combinatie met de implementatie van de Werkstapmethodiek heeft een professionaliseringsslag plaatsgevonden. Alle cliënten zijn in beeld en in beweging. Kortom; daar waar werk (nog) niet mogelijk is participeren onze burgers met een uitkering op grond van de Participatiewet naar vermogen.

Ontwikkeling Werkstap

Het afgelopen jaar is de methode Werkstap geïntroduceerd. Middels deze methode worden werkplannen gegenereerd op basis van individuele cliënt-competenties enerzijds en door de markt gevraagde competenties anderzijds, waarmee de afstand van cliënten tot de arbeidsmarkt verkleind worden.
Om dit te bereiken zijn alle cliënten, inclusief hun competenties, ingevoerd in Werkstap. Dit gebeurt middels de zogenaamde 'zelfintake', aangevuld met observaties die plaatsvinden tijdens de diagnoseweek bij NoordWestGroep.
Inmiddels zijn alle cliënten in Werkstap geplaatst en heeft bijna elke cliënt werkopdrachten die hem/haar in staat stellen de afstand tot de arbeidsmarkt te verkleinen.
Elke consulent en praktijkopleider heeft de Proeve van Bekwaamheid met goed gevolg afgelegd, zodat iedereen die met Werkstap werkt gecertificeerd gebruiker is en exact weet hoe het ontwikkeltool Werkstap ingezet kan worden om zo snel en efficiënt mogelijk de afstand tot de arbeidsmarkt te verkleinen en mensen te helpen aan een reguliere baan.

Uitstroom, ontwikkeling en meedoen

Het uitgangspunt van de Participatiewet is dat (kwetsbare) burgers naar vermogen participeren in de samenleving. De focus ligt primair op werk en bijstandsonafhankelijkheid. In 2016 heeft de IGSD een enorme ontwikkeling doorgemaakt, hetgeen heeft geleid tot noemenswaardige resultaten op het gebied van uitstroom naar reguliere arbeid. Met de inzet van het Werkgevers Servicepunt (WGSP) stroomden 216 mensen uit de uitkering naar een reguliere baan of startten een eigen bedrijf. Naast deze uitstroom uit de uitkering heeft het WGSP ook diverse personen op een baan geplaatst voordat er sprake was van een uitkering. Het WGSP werkt samen in (sub)regionaal verband waarbij de vraag van de werkgever leidend is.
Cliënten die nog niet in staat zijn om te werken, of actief te solliciteren naar een betaalde baan, volgen een re-integratietraject. Deze trajecten bestaan onder andere uit sollicitatietrainingen, werk-/leertrajecten en werkstages bij zowel NoordWestGroep en Reestmond als bij reguliere werkgevers.

MKB Goed Werknemerschap

Om onze cliënten meer kans op succes in een sollicitatietraject te bieden, kunnen ze deelnemen aan een MKB-Goed Werknemerschap assessment. Hiermee helpen we de kandidaat om aan een werkgever te laten zien dat ze misschien niet alle vereiste diploma's hebben, maar wel heel leergierig en super-gemotiveerd zijn en goed

HOFSTEENGE ZEEMAN
GROEP
accountants & adviseurs
Controle verklaring d.d. 6 APR 2017

zelfstandig kunnen werken. Want de meeste werkgevers vinden houding en gedrag het allerbelangrijkste. Nog belangrijker dan vakkennis.

In het assessment MKB Goed Werknemerschap worden cliënten vier werkdagen lang getoetst op arbeidsvaardigheden, leerhouding, motivatie en sociale vaardigheden. Na afloop van dit traject krijgen ze een uitgebreid rapport met succespunten en aanbevelingen en als het goed ging: het MKB-GW certificaat dat bewijst dat je een prettige, leergierige en gemotiveerde werknemer bent.

In het afgelopen jaar hebben we vijf keer een assessment met cliënten gedaan. Van de eerste groepen is 73% van de deelnemers uitgestroomd naar werk.

Loonkostensubsidies

De Participatiewet biedt de mogelijkheid om cliënten met een arbeidsbeperking door middel van een subsidie (reguliere) werkzaamheden te laten verrichten. Deze (loonkosten-)subsidie wordt verstrekt aan de werkgever. De subsidie dient als compensatie voor de werkgever als de cliënt niet volledig productief kan zijn als gevolg van handicap of ziekte. Daarmee compenseren we (gedeeltelijk) de loonkosten die de werkgever moet betalen. Als gevolg van de nieuwe werkwijze, waarbij de focus primair op arbeidsinschakeling ligt, merken we dat veel cliënten die we bemiddelen een steeds grotere afstand hebben tot de arbeidsmarkt als gevolg van handicap of ziekte. We verwachten daarom dat de instrumenten (loonkosten-)subsidie en externe jobcoaching vaker ingezet zullen worden om burgers met een arbeidsbeperking (reguliere) arbeid te laten verrichten. Over het jaar 2016 werden in totaal 27 subsidies verstrekt aan werkgevers (kosten € 65.000 inclusief kosten voor bepaling loonwaarde).

Hulpverlening en tegenprestatie

De bestandsscreening die is uitgevoerd voor alle cliënten in 'profiel 4' heeft geleid tot een toename aan activiteiten. Daar waar nodig wordt hulpverlening ingezet. Deze hulpverlening is onderdeel van het participatietraject van de cliënt. Naast hulpverlening kan er sprake zijn van vrijwilligerswerk, tegenprestatie en toeleiding naar werk.

Ontheffingen

In 2016 is het aantal ontheffingen aanzienlijk afgenomen. Op 1 januari 2016 bedroeg het aantal ontheffingen 425 en op 1 januari 2017 nog 302. Het aantal ontheffingen is derhalve afgenomen met 123, met name door een daling van het aantal ontheffingen in profiel 4.

Inburgering - huisvesting

Als gevolg van de toegenomen vluchtelingenstroom is de landelijke taakstelling verhoogd van 20.000 plaatsingen in het eerste half jaar van 2016 naar 23.000 in het tweede half jaar van 2016.

In de gemeente Steenwijkerland zijn het afgelopen jaar 94 statushouders gehuisvest. De taakstelling van 113 hebben we niet gehaald omdat er in de gemeente Steenwijkerland onvoldoende woningaanbod was met een passende huurprijs. In 2017 worden 19 personen aan de huisvestingtaakstelling worden toegevoegd.

In de gemeente Westerveld hadden het afgelopen jaar 49 personen gehuisvest moeten worden als gevolg van de taakstelling. Er zijn echter 67 personen geplaatst, dit betekent dat er 18 personen extra gehuisvest zijn. Hiervan zijn een aantal AMV's (alleenstaande minderjarige vluchtelingen). Deze jongeren tellen nu mee voor de taakstelling, maar bij verhuizing naar een andere gemeente zou dit kunnen wijzigen. Vooralsnog heeft de gemeente Westerveld een 'voorsprong' op de nieuwe taakstelling 2017 van 18 personen.

HOFSTEENGE ZEEMAN
GROEP
accountants & adviseurs
Controle verklaring d.d. 6 APR 2017

Participatie inburgeraars

Naast de inburgering zijn we eveneens verantwoordelijk voor de toeleiding naar werk en voor de participatie van de inburgeraars. In het vierde kwartaal van 2017 zijn we gestart met een diagnose-traject voor alle statushouders (en oud-inburgeraars zonder traject) in samenwerking met de Kringloopwinkel. Ongeveer 90 cliënten uit ons huidig bestand worden gescreend. Ook alle nieuwe instroom zal aan het diagnosetraject gaan deelnemen. De begeleiding is in handen van een jobcoach die meertalig is.

In 2016 stroomden 15 jonge statushouders uit naar Entree-onderwijs. Dit is een MBO 1 opleiding gecombineerd met de cursus inburgering. Voor deze opleiding krijgen de jongeren studiefinanciering, waardoor ze geen uitkering meer nodig hebben. Daarnaast draagt deze opleiding bij aan een succesvolle inburgering en het vergroot de kansen op doorstroom naar MBO-2 of MBO-3 onderwijs. Dit is belangrijk voor het behalen van een startkwalificatie, zodat de kansen op reguliere arbeid ook vergroot worden. In 2017 willen we een vervolg geven aan deze pilot door een nieuwe groep te laten starten binnen het Entree-onderwijs.

Ondanks de uitstroom van 15 statushouders is het aantal statushouders met een uitkering toegenomen. Dit heeft te maken met de toegenomen vluchtelingenstroom en de verhoging van de landelijke taakstelling. De begeleiding naar werk en participatie vraagt veel tijd en aandacht, waardoor op korte termijn uitstroom naar werk voor deze doelgroep meer complexer is. Door de inzet van bovengenoemd diagnosetraject en het inzetten van werkstages willen we de afstand tot de arbeidsmarkt verkleinen.

2.4 Bijzondere bijstand en overig minima

Beleidsdoel – wat wilden we bereiken

De doelstelling zoals geformuleerd in de begroting voor product Bijzondere bijstand en minima, is om inwoners met een inkomen op of rond het sociaal minimum financieel te ondersteunen. Op grond van de Participatiewet kennen gemeenten hiertoe een verplichting. Daarnaast kennen beide gemeenten een minimabeleid. Met dit minimabeleid willen beide gemeenten inwoners financieel in staat stellen om te participeren.

Beleidsdoelstelling – Bijzondere bijstand en overig minima
Bijzondere bijstand De afgelopen jaren heeft de IGSD vooral ingezet op het bekend maken van de regelingen rond bijzondere bijstand en het minimabeleid. Dit blijft de IGSD de komende jaren doen door: ▪ inwoners te informeren via de website (www.igsd-sw.nl), folders, nieuwsbrieven en advertenties in huis aan huis bladen, ▪ aanvraagprocedures en aanvraagformulieren te vereenvoudigen. Verder wil de IGSD de beleidsregels en uitvoeringsrichtlijnen in het kader van de bijzondere bijstand van beide gemeenten zoveel mogelijk met elkaar in overeenstemming brengen. Dit vereenvoudigt de afdoening. *Schuldhulpverlening* De IGSD wil door uitvoering te geven aan de poortwachtersfunctie in het kader van schuldhulpverlening de kosten van schuldhulpverlening zoveel mogelijk beperken ten opzichte van de situatie zoals deze tot 1 april 2015 gold. De gemeente Steenwijkerland wil de maatschappelijke participatie van de inwoners vergroten en maatschappelijke kosten voorkomen door te streven naar financiële zelfredzaamheid van schuldenaren. Bij voorkeur wordt gestreefd naar een schuldenvrije toekomst. Dit is niet voor iedereen

VAN ZEEFANE ZEEMAN
GROEP
accountants & adviseurs
Contrôle verklaring d.d. 6 APR 2017

haalbaar. Sommigen slagen er op termijn pas in, anderen helemaal niet, daarbij is stabilisatie van de huidige toestand het hoogst haalbare.

Met de integrale aanpak van de schuldhulpverlening stelt de gemeente Steenwijkerland zich onderstaande subdoelen:

- Actief preventiebeleid om te voorkomen dat mensen in de schulden komen;
- Laagdrempelige voorziening voor alle inwoners uit Steenwijkerland;
- Actieve opstelling van de schuldenaar: Eigen verantwoordelijkheid en kracht. Mensen moeten doen wat ze kunnen doen.
- Professionele hulp alleen als de omgeving het niet kan: eerst kijken of problemen kunnen worden opgelost met inschakeling van de sociale omgeving en/of vrijwillige inzet;
- Toekomstige inzet van schuldhulpverlening wordt afgestemd op de regelbaarheid van de schuldenaar en de schuldsituatie;
- Minimale wacht- en behandeltijden;
- Perspectief op volwaardige participatie;
- Nazorg om de financiële zelfredzaamheid voor de toekomst te waarborgen.

Wat hebben we bereikt en gedaan

Schuldhulpverlening

Sinds 1 april 2015 is de IGSD verantwoordelijk voor de toegang tot schuldhulpverlening via de pilot "IGSD aan de Poort". De IGSD bepaalt welke dienstverlening per individu noodzakelijk is om te werken aan een stabiele financiële situatie. De dienstverlening kenmerkt zich door maatwerk en laagdrempeligheid. Cliënten die belast zijn met schulden, zien meestal zelf geen mogelijkheid om de problematiek aan te pakken. Naast het aanpakken van een vaak passieve houding bij de cliënt, wordt geprobeerd via zorgvuldige begeleiding het leven van de cliënt weer op de rit te krijgen. De IGSD biedt zelf schuldhulpverleningstrajecten en indien nodig verwijst zij door naar GKB. Dit wanneer er sprake is van een crisissituatie of wanneer een schuldsaneringstraject en/of budgetbeheer nodig is.

Binnen het team Schuldhulpverlening is momenteel sprake van een actief klantenbestand bestaande uit 181 klanten. Door het team Schuldhulpverlening wordt nauw samengewerkt met diverse ketenpartners zoals de GKB, de vrijwilligers van het project 'In eigen hand', de voedselbank, het diaconaal platform, MEE, ZONL en Timpaan.

Bij de IGSD zijn over het jaar 2016 totaal 255 nieuwe meldingen schuldhulpverlening binnengekomen. Wanneer een eenmalig contact of doorverwijzing niet voldoende is, vindt na de melding een intakegesprek plaats om de hulpvraag verder inzichtelijk te krijgen. In 154 gevallen heeft een dergelijk intakegesprek plaatsgevonden. Van de mensen die zich melden en geen intakegesprek krijgen (101 meldingen over 2016) heeft ongeveer 70% voldoende gehad aan een eenmalig contact of doorverwijzing. Circa 30% verschijnt zonder verder bericht niet meer op uitnodigingen. De wachttijd tussen de melding en het intakegesprek is gemiddeld 11 dagen.

Nadat de intake heeft plaatsgevonden, wordt middels maatwerk besloten welk product ingezet wordt. In totaal zijn bij de 154 intakegesprekken in 2016 199 producten ingezet. Het aantal producten ligt hoger dan het aantal intakes/aanvragen omdat één aanvraag meerdere producten kan omvatten.

HOFSTEENGE ZEEMAN
GROEP
accountants & adviseurs

Contrôle verklaring d.d. 6 APR 2017

De instroom over heel 2016 bestaat voor 41% uit klanten met inkomsten uit arbeid. Daarna volgt de groep mensen met een uitkering bij de IGSD met 31%. Van de klanten heeft 15% een uitkering bij het UWV en 5% heeft een AOW uitkering bij de Sociale verzekeringsbank.

2.5 Compensatieregeling Schoonmaakondersteuning Steenwijkerland

De Compensatieregeling Schoonmaakondersteuning van de gemeente Steenwijkerland werd tot 1 juli uitgevoerd door de IGSD. Deze opdracht is na het opmaken van de begroting aan de IGSD verstrekt middels een beschikking door de gemeente.
Voor inwoners aan wie al een tegemoetkoming was toegekend, geldt dat zij deze blijven ontvangen tot 1 januari 2017. De IGSD heeft tot het einde van het jaar de betalingen verzorgd.

3 Paragrafen

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen van de IGSD is, na vaststelling van het resultaat, zeer beperkt.
Dit heeft alles te maken met de beperkte bevoegdheid die de IGSD heeft om vermogen op te bouwen. Gezien het risicoprofiel van de IGSD is er ook geen noodzaak om een ruim weerstandsvermogen aan te houden. Het risico ligt immers bij de deelnemende gemeenten waar ook de reserves worden gevormd. De kosten worden gedekt door het op basis van een tarief doorberekenen van de diensten aan de afnemende gemeenten. Op grond van het besluit van de beide gemeenteraden mag het eigen vermogen van de IGSD niet meer bedragen dan € 45.000. Mede door deze afspraak is het solvabiliteitsratio van de IGSD nihil. De deelnemende gemeenten dragen conform deze afspraken daarmee het volledige solvabiliteitsrisico van de IGSD.

Het belangrijkste risico van de IGSD betreft het personeel. Binnen de IGSD drukken de lasten van personeel in 2016 voor ruim 80% op de totale apparaatskosten. Ziekte of uitval van medewerkers zet niet alleen de (kwaliteit van de) dienstverlening en de voortgang van de werkzaamheden onder druk maar ook het budget van de IGSD. Binnen de begroting is een budget beschikbaar voor tijdelijk personeel.

Met ingang van februari 2009 is de IGSD hoofdhuurder van het Werkplein. De IGSD is daarmee risicodrager voor leegstand binnen het gebouw.

De netto schuldquote beoordeelt de schuld als aandeel van de inkomsten. Een netto-schuldquote van 100% betekent dat de netto schuldenlast de omvang heeft van een jaaromzet. De netto schuld van de IGSD ultimo 2016 bedraagt € 117.694 (2015: € 206.441), de netto schuldquote is 0,5% (2015: 0,8%)

HOFSTEENGE ZEEMAN
GROEP
accountants & adviseurs
Controle verklaring d.d. 6 APR 2017

De kengetallen kunnen als volgt worden samen gevat

Jaarverslag jaar 2016	Verloop van de kengetallen	
Kengetallen:	Realisatie 2016	Realisatie 2015
netto schuldquote	0,5%	0,8%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	0,5%	0,8%
solvabiliteitsratio	nihil	nihil
structurele exploitatieruimte	nihil	nihil
grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.
belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.

De verplichting tot het opnemen van deze kengetallen is ingevoerd na vaststelling van de begroting 2016, waardoor de begrotingscijfers ontbreken.

3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

De IGSD heeft geen kapitaalgoederen. Voor de investeringen in software, hardware en inventaris is bij de oprichting van de IGSD een financieringsovereenkomst aangegaan met de gemeente Steenwijkerland voor een periode van 10 jaar.

3.3 Financiering

Op grond van de wet FIDO (Financiering Decentrale Overheden) moet iedere overheidsorganisatie een treasurystatuut vaststellen. Het statuut regelt de beperking van risico's bij de geldstromen en geeft inzicht in de flexibiliteit en mate van transparantie van de financieringsstructuur. In januari 2006 heeft het algemeen bestuur het statuut vastgesteld.

In 2016 zijn zowel de programmakosten als de apparaatskosten door de IGSD betaald. De gemeenten hebben de financiën, door middel van bevoorschotting, ter beschikking gesteld.

Renterisiconorm
De renterisiconorm is een wettelijke norm die betrekking heeft op de vaste schuld van de gemeente. Vaste schuld ontstaat wanneer leningen worden afgesloten met een rent typische looptijd van 1 jaar of langer. De norm geeft het bedrag aan waarover de gemeente zich per begrotingsjaar maximaal mag bloot stellen aan renterisico. Voor gemeenschappelijke regelingen bedraagt de renterisiconorm 20% van het begrotingstotaal. De renterisiconorm als bedoeld in de Wet Fido wordt niet overschreden.

3.4 Bedrijfsvoering

3.4.1 Rechtmatigheid

De IGSD dient te voldoen aan wettelijke rechtmatigheidseisen. De accountant toetst de wet- en regelgeving aan de uitvoering, zowel de getrouwheid van onze cijfers als de rechtmatigheid van onze uitgaven.

HOUTSTEENGE ZEEMAN
GROEP
accountants & adviseurs
Contrôle verklaring d.d. 6 APR 2017

3.4.2 Personeel en organisatie

In 2016 is uitvoering gegeven aan het Plan van Aanpak "Vertrouwen, Ondernemen en Verbinden". In paragraaf 1.1 is hierop een toelichting opgenomen.

De IGSD past per 1 april 2016 op een aantal bedrijfsprocessen optimalisatie volgens het LEAN-principe toe. Lopende LEAN-trajecten worden geïmplementeerd en geborgd. In oktober 2016 is met een tweetal nieuwe processen gestart. Bij LEAN trajecten worden een aantal fasen doorlopen waarbij de twee nieuw gestarte processen zich in de meet-fase bevinden. Om het LEAN-principe in de toekomst breed in de organisatie te kunnen uitdragen wordt momenteel eigen personeel opgeleid en vrijgemaakt voor het kunnen leiden van LEAN-trajecten.

Ziekteverzuim
Het ziekteverzuim van de IGSD is als volgt.

Periode	Inclusief zwangerschap	Exclusief zwangerschap
2007	10,2%	9,4%
2008	5,2%	5,1%
2009	8,2%	6,1%
2010	4,1%	3,8%
2011	7,7%	4,5%
2012	4,7%	4,7%
2013	6,7%	5,1%
2014	5,3%	3,9%
2015	7,5%	6,8%
2016	9,0%	8,1%

Het gemiddelde ziekteverzuim over 2016 bedraagt 9,0%, gecorrigeerd voor zwangerschapsverlof is dit 8,1%. Het ziekteverzuimpercentage is ten opzicht van 2015 gestegen met 1,5% respectievelijk 1,3%, met name als gevolg van langdurige ziekte.

3.5 Lokale heffingen

De IGSD kent geen lokale heffingen.

3.6 Verbonden partijen

De IGSD heeft geen verbonden partijen.

3.7 Grondbeleid

De IGSD heeft grond noch grondbeleid.

HOFSTEENGE ZEEMAN
GROEP
accountants & adviseurs
Controle verklaring d.d. 6 APR 2017

4 Jaarrekening

4.1 Balans per 31 december 2016

(voor resultaatbestemming)

A c t i v a

(bedragen in euro's)	2016		2015	
Vaste activa				
Materiële vaste activa				
Overige investeringen met economisch nut	128.097		215.710	
		128.097		215.710
Totaal vaste activa		128.097		215.710
Vlottende activa				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar				
Overige vorderingen	882.490		1.511.493	
		882.490		1.511.493
Overlopende activa		644.618		695.630
Liquide middelen				
Bank		2.527.435		1.288.155
Totaal vlottende activa		4.054.543		3.495.278
Totaal activa		4.182.640		3.710.988

HOFSTEENGE ZEEMAN GROEP accountants & adviseurs

Controle verklaring d.d. 6 APR 2017

P a s s i v a

(bedragen in euro's)	2016		2015	
Vaste passiva				
Eigen vermogen				
Reserves:				
Algemene reserve	2.004		9.268	
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	8.398		(7.264)	
				2.004
Totaal eigen vermogen		10.402		2.004
Vaste schulden met een rentetypische looptijd ≥ één jaar				
Onderhandse leningen				
Gemeente Steenwijkerland	225.000		300.000	
		225.000		300.000
Totaal vaste passiva		235.402		302.004
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar				
Banksaldi	1.332.837		-	
Overige schulden	414.418		244.114	
		1.747.255		244.114
Overlopende passiva		2.199.983		3.164.870
Totaal vlottende passiva		3.947.238		3.408.984
Totaal passiva		4.182.640		3.710.988

HOFSTEENGE ZEEMAN
G R O E P
accountants & adviseurs

Contrôle verklaring d.d. 6 APR 2017

4.2 Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

De realisatie op programma 1 – uitvoering regelingen en programma 2 – bedrijfsvoering is als volgt

	Realisatie 2016			Begroting 2016 (na wijzigingen)			Begroting 2016		
Omschrijving	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
Programma									
Programma 1	650.787	21.265.256	20.614.469	505.000	19.592.975	19.087.975	505.000	19.383.950	18.878.950
Programma 2	2.235.711	6.755.832	4.520.120	1.584.045	6.329.337	4.745.292	1.584.045	5.009.129	3.425.084
Totaal programma's	**2.886.498**	**28.021.088**	**25.134.589**	**2.089.045**	**25.922.312**	**23.833.267**	**2.089.045**	**24.393.079**	**22.304.034**
Dekkingsmiddelen									
Bijdrage gemeenten programma 1	20.614.469	-	-20.614.469	19.087.975	-	-19.087.975	18.878.950	-	-18.878.950
Bijdrage gemeenten programma 2	4.528.518	-	-4.528.518	4.754.508	-	-4.754.508	3.434.300	-	-3.434.300
Totaal dekkingsmiddelen	**25.142.987**	-	**-25.142.987**	**23.842.483**	-	**-23.842.483**	**22.313.250**	-	**-22.313.250**
Totaal saldo van baten en lasten	**28.029.486**	**28.021.088**	**8.398**	**25.931.528**	**25.922.312**	**9.216**	**24.402.295**	**24.393.079**	**9.216**

Totaal saldo: + voordeel, -/-nadeel

Het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 1.301.322 nadelig. De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

Begrotingsafwijking (ten opzichte van begroting na wijziging)	**Afwijking Baten**	**Afwijking lasten**	**Saldo + voordeel -/- nadeel**		**Toelichting afwijking > € 50.000**
PROGRAMMA 1					
Wet IOAW	34.181	87.742	-53.561	*N*	*Hoger aantal clienten (gemiddeld)*
Bijzondere bijstand en minima	27.098	121.111	-94.013	*N*	*Hogere kosten voor bewindvoering*
Re-integratie	1.677	287.173	-285.496	*N*	*a) definitieve P-budget hoger. b) aanvullende afspraken gemeenten*
Schoonmaakondersteuning	-	1.095.087	-1.095.087	*N*	*Uitvoering op basis van aanvullende opdracht gemeente Steenwijkerland*
Overig	82.831	81.168	1.663	*V*	
Totaal	145.787	1.672.281	-1.526.494	*N*	
PROGRAMMA 2					
Personeelskosten	403.916	377.138	26.778	*V*	
Algemeen	1.955	52.767	-50.812	*N*	*Hogere proceskosten uitvoering en kosten voor procesverbetering (intern)*
Huisvesting	215.118	-4.681	219.799	*V*	*Afkoop huurcontract onderhuur*
Facilitaire zaken	19.803	-1.727	21.530	*V*	
ICT	13.522	5.646	7.876	*V*	
Totaal	654.314	429.143	225.172	*V*	
Totaal	**800.101**	**2.101.424**	**-1.301.322**		

De (gedetailleerde) toelichting op de afwijkingen ten opzichte van de begroting na wijzigingen zijn opgenomen in de toelichting op de jaarrekening (paragraaf 4.6).

HOFSTEENGE ZEEMAN
GROEP
accountants & adviseurs
Contrôle verklaring d.d. 6 APR 2017

4.3 Overzicht van de incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten zijn baten en lasten die zich als gevolg van incidenteel beleid en incidentele opdrachten van de deelnemende gemeenten maximaal drie jaar achtereen voordoen. De IGSD onderkent op basis van deze definitie de volgende incidentele baten en lasten in de jaarrekening 2016:

				Per gemeente	
Incidentele baten en lasten	Incidentele baten	Incidentele lasten	Saldo	Steenwijkerland	Westerveld
PROGRAMMA 1					
Re-integratie	-	169.293	-169.293	-155.135	-14.158
Schoonmaakondersteuning	-	1.095.087	-1.095.087	-1.095.087	-
PROGRAMMA 2					
Personeel: frictiekosten		127.313	-127.313	-123.009	-4.304
Personeel: uitvoering schoonmaakond.		150.564	-150.564	-150.564	-
Algemeen: frictiekosten		1.955	-1.955	-1.955	
Huisvesting: afkoop huurcontract	335.000		335.000	251.250	83.750
Totaal	335.000	1.544.212	-1.209.212	-1.274.500	65.288

De incidentele baten en lasten worden toegelicht in paragraaf 4.6.

HOFSTEENGE ZEEMAN
GROEP
accountants & adviseurs
Contrôle verklaring d.d. 6 APR 2017

4.4 Toelichting algemeen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door het algemeen bestuur de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Continuïteit

De continuïteit van de activiteiten is geborgd in de overeenkomst tot het instellen van een gemeenschappelijke regeling door de gemeenten Steenwijkerland en Westerveld. De jaarrekening is opgesteld op basis van een continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.
Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben.
Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.
De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar.
Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting gevormd te worden.

Materiële vaste activa

De opgenomen materiële vaste activa betreft investeringen met economisch nut en zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met afschrijvingen en/of bijdragen van derden (voor zover er een directe relatie bestaat met het actief) en/of beschikkingen over reserves (voor zover het investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut betreft).

HOFSTEENGE ZEEMAN
GROEP
accountants & adviseurs
Controleverklaring d.d. 5 APR 2017

Afschrijvingen
De volgende afschrijvingstermijnen gelden (aantal jaren):

Machines, apparaten en installaties	4
Overige materiële vaste activa, waaronder:	
- Inventarissen	10
- Interieur	10
- Automatisering	3 - 10

De afschrijvingen geschieden tijdsevenredig op basis van de verwachte economische levensduur. Op aanschaffingen in het verslagjaar wordt naar tijdsgelang afgeschreven. Afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt dynamisch bepaald en wordt statisch getoetst.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Passiva

Voor zover niet anders vermeld zijn passiva gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

Pensioenen

De IGSD heeft voor haar werknemers de pensioenregeling ondergebracht bij het Pensioenfonds voor overheid en onderwijs ABP. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen welke afhankelijk is van leeftijd, salaris en dienstjaren. De IGSD heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het ABP, anders dan het effect van

HOEKSTEENGE ZEEMAN
GROEP
accountants & adviseurs
Contrôle verklaring d.d. 6 APR 2017

hogere toekomstige premies. De IGSD heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord. De dekkingsgraad van het Pensioenfonds voor overheid en onderwijs ABP was in december 2016 96,6% (2015: 97,2% bron: http://www.abp.nl).

Vennootschapsbelasting

De IGSD treedt op als sociale dienst van de gemeenten Steenwijkerland en Westerveld. De activiteiten van de IGSD zijn niet belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. .

HOFSTEENGE ZEEMAN
G R O E P
accountants & adviseurs
Controle verklaring d.d. 6 APR 2017

4.5 Toelichting op de balans

MATERIELE VASTE ACTIVA

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de materiële vaste activa gedurende het jaar 2016:

	Boek-waarde 1 januari 2016	Investe-ringen	Des-inves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden/ reserves	Afwaar-deringen	**Boek-waarde 31 decem-ber 2016**
	€	€	€	€	€	€	€
Investeringen met economisch nut							
Overige materiële vaste activa	215.710	3.395	-	(91.008)	-	-	128.097
Totaal investeringen met economisch nut	215.710	3.395	-	(91.008)	-	-	128.097

De investeringen hebben betrekking op de aankoop van meubilair op het Werkplein.

UITZETTINGEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD KORTER DAN ÉÉN JAAR

De post uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar wordt onderscheiden in:

	Stand 31 decem-ber 2016	Voorziening oninbaar-heid	**Boekwaarde 31 decem-ber 2016**	Boekwaarde 31 decem-ber 2015
	€	€	€	€
Debiteuren				
Debiteuren soza Steenwijkerland	3.670.060	(2.924.843)	745.217	428.985
Debiteuren soza Westerveld	1.031.505	(895.741)	135.764	128.450
Gemeente Steenwijkerland	-	-	-	949.435
Overige debiteuren	1.509	-	1.509	4.573
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	4.703.074	(3.820.584)	882.490	1.511.493

De kans van het volledig terugvorderen van vorderingen van debiteuren (klanten) van de IGSD is gering. Jaarlijks wordt er een inschatting gemaakt van het invorderingspercentage. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Het verschil tussen het geschatte oninbare gedeelte en het geschatte

HOFSTEENGE ZEEMAN
GROEP
accountants & adviseurs
Controle verklaring d.d. 6 APR 2017

in te vorderen gedeelte wordt afgedekt door de voorziening dubieuze debiteuren. Met ingang van het jaar 2014 worden de debiteuren IGSD op de balans van de IGSD verantwoord. Dat maakt het noodzakelijk dat er ook een voorziening wordt getroffen voor de oninbaarheid van de vorderingen.

Vorderingen waarop geen aflossing heeft plaatsgevonden en welke ouder zijn dan 1 jaar, zijn volledig voorzien. Voor vorderingen waarop wel aflossing plaats heeft gevonden in 2016 is op basis van een schatting de benodigde voorziening bepaald. Op basis van ouderdom en ervaringscijfers is 50% tot 90% voorzien. Deze voorziening wordt statisch getoetst.

OVERLOPENDE ACTIVA

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. De post overlopende activa wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde 31 decem-ber 2016	Boekwaarde 31 decem-ber 2015
	€	€
Openbare lichamen en verbonden partijen		
Door te belasten frictiekosten Steenwijkerland	124.964	360.046
Door te belasten frictiekosten Westerveld	4.304	-
Afrekening gemeente Steenwijkerland	324.440	4.393
Doorbelaste kosten NWG	39.759	73.449
Overige overlopende activa		
Netto uitkeringen & voorschotten	43.050	84.505
Overige nog te ontvangen bedragen	-	24.573
Afrekening GKB	-	-
Onverschuldigde betaling	-	32.652
Vooruitbetaalde bedragen	108.101	116.012
Totaal overlopende activa	644.618	695.630

De afrekening van de frictiekosten is na balansdatum afgerekend en was ultimo 2016 nog te vorderen. Dit

De afrekening met de gemeente Steenwijkerland heeft betrekking op de afrekening van zowel de programma- als de apparaatskosten 2016. Deze kosten worden maandelijks bevoorschot, per balansdatum was een saldo van € 324.440 te ontvangen van de gemeente Steenwijkerland. Voor de gemeente Westerveld lag de bevoorschotting gedurende het jaar hoger dan de gerealiseerde kosten, waarmee per saldo een bedrag van € 166.350 te betalen resteert (zie: overlopende passiva)

De netto uitkeringen en voorschotten dalen door een correctie op verrekeningen met betrekking tot oude jaren.

HOFSTEENGE ZEEMAN
GROEP
accountants & adviseurs
6 APR 2017
Contrôle verklaring d.d. .....

De doorbelaste kosten NWG hebben betrekking op onderlinge verrekeningen met de Noordwest Groep N.V. met inzake kosten voor met name ingeleend personeel en verhuur van ruimten (expertisecentrum en werkplekken).

De vooruitbetaalde kosten hebben met name betrekking op reeds betaalde huur voor het 1e kwartaal van 2017 en op kosten voor licenties voor 2017.

LIQUIDE MIDDELEN

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. De post liquide middelen wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde 31 decem-ber 2016	Boekwaarde 31 decem-ber 2015
	€	€
Banksaldi	31.412	42.906
Schatkistbankieren	2.496.023	1.245.249
Totaal liquide middelen	2.527.435	1.288.155

De banksaldi hebben betrekking op bankrekeningen bij de BNG en de Rabobank. De liquide middelen staan ter vrije beschikking aan de organisatie. Banksaldi met een credit stand zijn opgenomen onder de overlopende passiva.

Schatkistbankieren

De IGSD is op grond van regelgeving verplicht mee te werken aan Schatkistbankieren. In de praktijk betekent dit dat wanneer de IGSD meer dan € 250.000 op haar bankrekening (Bank Nederlandse Gemeenten) heeft staan, het meerdere automatisch afgeroomd wordt naar een rekening die specifiek voor Schatkistbankieren in het leven is geroepen. Dit afromen geschiedt dagelijks. Wanneer de IGSD extra middelen nodig heeft en haar eigen bankrekeningsaldo is onvoldoende wordt er geld overgemaakt van de Schatkistbankierenrekening naar de reguliere bankrekening van de IGSD. Op deze wijze kan de IGSD aan haar verplichtingen blijven voldoen.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren

Het drempelbedrag is bedoeld om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen: niet elke laatste euro hoeft in de schatkist te worden aangehouden. In principe hoeven dus alleen de liquide middelen die boven het drempelbedrag uitgaan in de schatkist te worden aangehouden. In onderstaande tabel is te zien wat de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren gedurende de vier kwartalen 2016 is geweest:

HOFSTEENGE ZEEMAN
GROEP
accountants & adviseurs
Contrôle verklaring d.d. 6 APR 2017

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**250**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**77**	**69**	**96**	**56**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	173	181	154	194
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	24.393			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	24.393			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	250			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	6.886	6.280	8.835	5.162
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	77	69	96	56

In 2016 hebben geen overschrijdingen plaats gevonden van het drempelbedrag.

EIGEN VERMOGEN

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en het onverdeelde resultaat. De algemene reserve kent het volgende verloop:

	2016	2015
Algemene reserve	€	€
Saldo begin boekjaar	9.268	3.810
Toevoegingen	-	5.458
Onttrekkingen	(7.264)	-
Saldo ultimo boekjaar	2.004	9.268

De onttrekking aan de algemene reserve betreft het resultaat uit voorgaand jaar. Het resultaat boekjaar ad € 8.398 is afzonderlijk op de balans onder het eigen vermogen gepresenteerd. Aan het algemeen bestuur wordt voorgesteld het resultaat boekjaar ad € 8.398 toe te voegen aan de algemene reserve.

HOFSTEENGE ZEEMAN GROEP accountants & adviseurs

Controleverklaring d.d. 6 APR 2017

VASTE SCHULDEN, MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD LANGER DAN ÉÉN JAAR

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden is als volgt:

	Boekwaarde 31 decem-ber 2016	Boekwaarde 31 decem-ber 2015
	€	€
Onderhandse lening gemeente Steenwijkerland	225.000	300.000
Totaal vaste schulden	225.000	300.000

Voor de realisatie van de afbouw en aankleding van het Werkplein en voor de aanschaf van meubilair en andere kantoorbenodigdheden zijn investeringen gedaan. Voor het financieren van de investeringen is van de gemeente Steenwijkerland een geldlening aangetrokken met een looptijd van 10 jaar met een vast rentepercentage over de gehele looptijd van 4,15%, berekend over de stand per begin van het boekjaar. De rente op de lening in het boekjaar bedroeg € 12.450 (2015: € 15.563). De aflossingsverplichting voor het volgende jaar bedraagt € 75.000,-

NETTO VLOTTENDE SCHULDEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD KORTER DAN 1 JAAR

De overige schulden kennen een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar en zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. De netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar worden onderscheiden in:

	Boekwaarde 31 decem-ber 2016	Boekwaarde 31 decem-ber 2015
	€	€
Banksaldi	1.332.837	-
Crediteuren	414.418	244.114
Totaal	1.747.255	244.114

De banksaldi hebben betrekking op een creditstand op de bankrekening. De bankrekening kent een creditstand door een overloop per balansdatum met de rekening schatkistbankieren en dient in samenhang met de post schatkistbankieren beoordeeld te worden.

HOFSTEENGE ZEEMAN GROEP accountants & adviseurs

Contrôle verklaring d.d. 6 APR 2017

Van de crediteuren heeft € 227.811 betrekking op de NoordWestgroep. Er is geen crediteurenpositie per balansdatum voor de gemeente Steenwijkerland en Westerveld.

OVERLOPENDE PASSIVA

De overlopende passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. De post overlopende passiva wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde 31 decem-ber 2016	Boekwaarde 31 decem-ber 2015
Openbare lichamen en verbonden partijen	€	€
Rekening courant Steenwijkerland inzake debiteuren soza	745.217	428.985
Rekening courant Westerveld inzake debiteuren soza	135.764	128.500
Afrekening programma- en apparaatskosten gemeente Steenwijkerland	-	652.234
Afrekening programma- en apparaatskosten gemeente Westerveld	166.550	646.667
Vooruit ontvangen bedragen	26.441	71.690
Nog te betalen kosten NWG	-	53.748
Te betalen loonheffing	127.170	108.898
Loonheffing op uitkeringen	505.253	611.846
Te betalen BTW	199.072	118.026
Overig		
Nog te betalen bedragen GKB	10.336	114.757
Nog te betalen bedragen participatie	53.602	79.590
Nog te betalen pensioenpremie	30.979	27.808
Verplichting vakantiegeld	99.028	-
Overige overlopende passiva	100.571	122.121
Totaal	2.199.983	3.164.870

De rekening courant verhouding heeft betrekking op de vorderingen die de IGSD oplegt aan cliënten. De opboeking van de vordering alsmede de voorziening op de vorderingen wordt in rekening courant met de gemeenten verwerkt.

De afrekening programma- en apparaatskosten hebben betrekking op de afrekening over 2016 van de gerealiseerde programma- en apparaatskosten. Voor de gemeente Westerveld geldt dat de werkelijke kosten lager zijn uitgevallen dan de voorschotnota's. Het verschil is nog terug te betalen. Voor de gemeente Steenwijkerland geldt dat de voorschotnota's lager waren dan de realisatie, mede als gevolg van aanvullende opdrachten. De afrekening voor de gemeente Steenwijkerland is opgenomen onder de overlopende activa.

De nog te betalen GKB ten bedrage van € 10.336 heeft betrekking op de programmakosten 2016 van de schuldhulpverlening van gemeente Steenwijkerland en Westerveld.

HOFSTEENGE ZEEMAN
GROEP
accountants & adviseurs
Controleverklaring d.d. 6 APR 2017

De nog te betalen kosten participatie hebben betrekking op overlopende posten die vanuit het werkdeel bekostigd worden.

In 2016 is een verplichting inzake vakantiegeld opgenomen. Als gevolg van de invoering van het IKB is er in 2017 geen sprake van een jaarlijks gelijkblijvend volume, omdat in 2017 totaal 20 maanden aan vakantiegeld betaald moet worden (8 maanden 2016 + 12 maanden 2017). Deze (eenmalige) extra last is gereserveerd onder de overlopende passiva.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN

Overeenkomsten

Op grond van artikel 53 BBV worden in de toelichting bij de balans opgenomen de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is gebonden.

De IGSD heeft een meerjarige huurovereenkomst afgesloten inzake het pand aan het werkplein. De resterende verplichting uit hoofde van het huurcontract bedraagt ca € € 716.000 (2015: € 1.065.000) en kent een resterende looptijd van 2 jaar en 1 maand.

De IGSD heeft 1 leasecontract voor een auto op basis van operational lease met een verplichting van ca € 4.300 (2015: € 11.000) op basis van een resterende looptijd van 8 maanden.

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. Deze personele lasten worden verantwoord in het jaar waarin de uitbetaling plaatsvindt. De IGSD heeft een niet in de balans opgenomen verplichting inzake verlofaanspraken van € 98.875 (ultimo 2015: € 111.374).

Vanwege de invoering van het Individueel Keuze Budget is er (eenmalig) in 2017 geen sprake meer van een jaarlijks vergelijkbaar volume. Door de invoering van het IKB zal in 2017 zowel de opbouw van mei – december 2016 als het vakantiegeld 2017 uitbetaald gaan worden. De verplichting inzake vakantiegeld is hierom opgenomen op de balans voor € 99.028 (2015: niet in de balans opgenomen verplichting van: € 84.581).

HOFSTEENGE ZEEMAN
GROEP
accountants & adviseurs
Contrôle verklaring d.d. 6 APR 2017

4.6 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Belangrijke verschillen tussen de realisatie en de begroting na wijziging moeten systematisch worden toegelicht voor ieder afzonderlijk onderdeel van het overzicht van baten en lasten.

4.6.1 Programma 1 – Uitvoering Regelingen

In onderstaande tabel is de realisatie in het begrotingsjaar opgenomen per gemeente. De belangrijkste ontwikkelingen in de realisatie ten opzichte van de begroting (na wijziging) zijn de volgende:

PROGRAMMA 1

Gemeente Steenwijkerland	**Realisatie 2016**			**Begroting 2016 (na wijzigingen)**			**Realisatie 2015**		
	Baten	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
Wet Werk en Bijstand	267.351	11.172.554	10.905.203	200.000	10.846.175	10.646.175	273.235	11.544.988	11.271.753
Wet IOAW	21.524	760.974	739.450	-	638.470	638.470	3.230	639.292	636.062
Wet IOAZ	-	89.266	89.266	-	76.250	76.250	-	75.887	75.887
Bbz	144.846	387.372	242.526	100.000	370.000	270.000	103.510	236.035	132.525
Bijzondere bijstand en minima	65.701	1.105.793	1.040.091	45.000	952.475	907.475	41.062	1.096.061	1.054.999
Schuldhulpverlening	-	307.292	307.292	-	295.000	295.000	-	397.785	397.785
Wet Inburgering	-	-	-	-	-	-	-	21.395	21.395
Re-integratie	682	1.465.534	1.464.852	-	1.300.000	1.300.000	791	1.354.130	1.353.339
Schoonmaakondersteuning	-	1.095.087	1.095.087	-	-	-	-	575.716	575.716
	500.104	16.383.872	15.883.768	345.000	14.478.370	14.133.370	421.828	15.941.289	15.519.461
Bijdrage Gemeente Steenwijkerland*			-15.883.768			-14.133.370			-15.519.461
Saldo			-			-			-

Gemeente Westerveld	**Realisatie 2016**			**Begroting 2016 (na wijzigingen)**			**Realisatie 2015**		
	Baten	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
Wet Werk en Bijstand	81.068	3.314.203	3.233.135	70.000	3.596.740	3.526.740	150.153	3.483.505	3.333.352
Wet IOAW	12.657	323.042	310.386	-	357.805	357.805	5.529	334.227	328.698
Wet IOAZ	-	64.053	64.053	-	73.935	73.935	-	60.184	60.184
Bbz	34.566	181.484	146.917	75.000	180.000	105.000	41.450	143.066	101.616
Bijzondere bijstand en minima	21.396	393.918	372.522	15.000	426.125	411.125	19.325	421.555	402.230
Schuldhulpverlening	-	183.044	183.044	-	180.000	180.000	-	161.972	161.972
Wet Inburgering	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Re-integratie	995	421.639	420.644	-	300.000	300.000	555	409.506	408.951
Schoonmaakondersteuning	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	150.682	4.881.384	4.730.701	160.000	5.114.605	4.954.605	217.012	5.014.015	4.797.003
Bijdrage Gemeente Westerveld*			-4.730.701			-4.954.605			-4.797.003
Saldo			-			-			-

Totaal Programma 1	**650.787**	**21.265.256**	**20.614.469**	**505.000**	**19.592.975**	**19.087.975**	**638.840**	**20.955.304**	**20.316.464**

** resultaat programma 1 wordt volledig gedekt door bijdragen gemeenten.*

De ramingen in de begroting van de IGSD zijn voor wat betreft de WWB, IOAW en IOAZ gebaseerd op verwachte cliëntenaantallen en voor de overige producten op de ervaringen van de afgelopen jaren. Doordat de kosten van programma 1 gedragen worden door de verantwoordelijke gemeenten is het saldo na bijdrage van de gemeenten nihil.

HOFSTEENGE ZEEMAN
GROEP
accountants & adviseurs

Contróle verklaring d.d. 6 APR 2017

WET WERK EN BIJSTAND

In deze paragraaf worden de ontwikkelingen in het klantenbestand per gemeente toegelicht. De cliëntenaantallen en de gemiddelde uitkering per cliënt hebben zich in 2016 als volgt ontwikkeld:

Tabel: cliënten aantallen

Stand per peildatum					Gemiddeld		
Ontwikkeling aantallen	Regeling	31-12-2015	31-12-2016	Mutatie VJ	Gemiddeld 2016	Begroting na wijziging	Mutatie Begroting (gem)
Steenwijkerland	WWB	843	777	-66	810	780	30
	IOAW/Z	54	60	6	57	50	7
Totaal Steenwijkerland		**897**	**837**	**-60**	**867**	**830**	**37**
				-6,7%			*4%*
Westerveld	WWB	279	246	-33	263	276	-14
	IOAW/Z	27	19	-8	23	27	-4
Totaal Westerveld		**306**	**265**	**-41**	**286**	**303**	**-18**
				-13,4%			*-6%*
Totaal IGSD	WWB	1.122	1.023	-99	1.073	1.056	17
	IOAW/Z	81	79	-2	80	77	3
Totaal IGSD		**1.203**	**1.102**	**-101**	**1.153**	**1.133**	**20**
				-8,4%			*2%*

Tabel: gemiddelde uitkering

Ontwikkeling gemiddelde uitkering	Regeling	31-12-2015	Gemiddeld 2016	Begroting na wijziging	Mutatie Begroting (gem)	Mutatie VJ
Steenwijkerland	WWB	13.531	13.713	13.935	-222	182
Westerveld	WWB	12.400	12.644	13.000	-356	244
Steenwijkerland	IOAW/Z	14.162	14.916	14.294	622	755
Westerveld	IOAW/Z	15.776	16.830	15.990	840	1.054

Steenwijkerland

WWB

Over 2016 komt het gemiddelde aantal uitkeringsgerechtigden uit op 810 (2015: 852). Bij de oorspronkelijke begroting was uitgegaan van een gemiddeld aantal van 775 en bij de eerste wijziging van de begroting is dit aantal, op basis van de inzichten/verwachtingen op dat moment, bijgesteld met +5. De werkelijke uitkomsten laten een stijging zien ten opzichte van de raming in oorspronkelijke begroting van 30 (810 - 780).

Het gemiddeld uitkeringsbedrag per cliënt is over 2016 uitgekomen op € 13.713 (2015: € 13.531). Dit bedrag is € 222 lager dan het bij de eerste wijziging van de begroting geraamde bedrag van € 13.935.

De lasten WWB bedragen € 11.172.554 over 2016 voor de gemeente Steenwijkerland. De realisatie is hiermee € 326.379 boven begroting, maar daalt met € 372.434 ten opzichten van voorgaand jaar.

De realisatie is hoger dan begroot door een hoger aantal uitkeringsgerechtigden (gemiddeld +30), deels gecompenseerd door een lagere gemiddelde uitkering (-/- € 222 per uitkering lager dan begroot). Daarnaast zijn de kosten hoger door het gebruik van het instrument Loonkostensubsidie in 2016 (€ 55.457), deze kosten waren niet begroot en waren vorig jaar nihil.

IOAW/Z

De lasten IOAW/Z bedragen € 850.240 over 2016 en zijn € 135.520 hoger dan de begroting na wijziging en € 135.061 hoger dan vorig jaar. De hogere lasten dan begroting en vorig jaar wordt met name veroorzaakt door een stijging van het aantal cliënten. Op 1 januari 2016 is gestart met 54 cliënten in de regelingen IOAW/IOAZ. Op 31 december 2016 waren er 60 cliënten met een IOAW/Z-uitkering (toename 6). In de

HOFSTEENGE ZEEMAN
GROEP
accountants & adviseurs
Controle verklaring d.d. 6 APR 2017

begroting 2016 na wijzigingen is rekening gehouden met een gemiddeld aantal cliënten van 50. De stijging van de gemiddelde uitkering ten opzichte van vorig jaar met € 755 (5,3%) wordt veroorzaakt door de samenstelling van nieuwe instroom.

Westerveld

WWB
De lasten WWB bedragen € 3.314.203 over 2016 voor de gemeente Westerveld. De realisatie is hiermee € 282.537 lager dan de begroting na wijzigingen, ten opzichte van vorig jaar dalen de lasten WWB met € 169.302.

Bij de begroting na wijziging is uitgegaan van een gemiddeld cliëntenaantal WWB van 276 en de kosten van een gemiddelde uitkering zijn geraamd op € 13.000. Het werkelijke gemiddelde aantal cliënten over 2016 is uitgekomen op 263 (2015: 281) en de werkelijke gemiddelde kosten per uitkering bedragen voor 2016 € 12.644 (2015: € 12.400). Ten opzichte van Steenwijkerland, zijn de lagere gemiddelde kosten per cliënt, met name door de hogere inkomsten (uit arbeid bijvoorbeeld) die de cliënten hebben genoten en de samenstelling van het bestand. Een aantal cliënten heeft alleen zak- en kleedgeld waardoor het gemiddeld bedrag flink naar beneden gaat.

IOAW/Z
De uitkeringslasten IOAW/Z liggen € 44.644 lager dan begroot en € 7.315 lager dan vorig jaar. Deze daling komt zowel door een daling van het aantal cliënten als ook een daling van de gemiddelde uitkering.
Op 1 januari 2016 is gestart met 27 cliënten in de regelingen IOAW/IOAZ. Op 31 december 2016 is dit aantal gedaald naar 19 cliënten met een IOAW/Z- uitkering, waarmee het bestand is gedaald met 8 cliënten.

Buig - Wet bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten
De Wet Bundeling van Uitkeringen Inkomensvoorziening aan Gemeenten (BUIG) levert een compensatiemogelijkheid aan gemeenten bij grote fluctuaties een vangnet voor de kosten van uitkeringen in het kader van de Participatiewet.

Het definitief vastgestelde budget bedraagt € 11.390.000 voor Steenwijkerland en € 3.785.000 voor Westerveld. Op basis van het vastgestelde BUIG-budget en de werkelijke uitgaven van de uitkeringen blijven beide gemeenten binnen de eigen risicogrens van 5% waardoor geen aanspraak gemaakt kan worden op een aanvullende uitkering.

BESLUIT BIJSTANDVERLENING ZELFSTANDIGEN

Steenwijkerland
In Steenwijkerland zijn 35 aanvragen Bbz ingediend (2015: 31). Dit aantal ligt iets hoger dan het totaal van vorig jaar. Opvallend is wel dat, net al vorig jaar, het aantal aanvragen van startende zelfstandigen fors toegenomen is. Het aantal aanvragen van gevestigde zelfstandigen is gestabiliseerd. Het RBZ geeft aan dat dit beeld ook regionaal gesignaleerd wordt.

Deze aanvragen hebben in 24 gevallen geleid tot een uitkering Bbz (2015: 14). In 11 gevallen is de aanvraag afgewezen of niet verder behandeld (2015:12).

De kosten Bbz liggen € 17.372 boven de begroting na wijziging, hogere kosten worden meer dan gecompenseerd door € 44.846 hogere opbrengsten, waardoor per saldo de kosten voor de gemeente

HOFSTEENGE ZEEMAN
GROEP
accountants & adviseurs
Controle verklaring d.d. 6 APR 2017

Steenwijkerland € 27.474 onder de begroting na wijziging eindigen. Ten opzichte van vorig jaar zijn de kosten gestegen met € 151.337 met name door een toename van de bedrijfskredieten (+€ 96.560) en hogere onderzoekskosten als gevolg hiervan (+€ 64.261). De baten stegen met € 41.336, waardoor de netto last is gestegen met € 110.001.

Westerveld

In Westerveld zijn er 7 aanvragen Bbz ingediend (2015: 8). In Westerveld is er dit jaar 1 startende zelfstandige geweest die een beroep deed op deze regeling (2015: 0). Het aantal gevestigde zelfstandigen dat een beroep heeft gedaan op de Bbz is, net als vorig jaar, met 1 afgenomen.

Deze aanvragen hebben in 5 gevallen geleid tot een uitkering Bbz (2015: 4). In 1 geval is de aanvraag afgewezen (2015: 3). Er is nog 1 aanvraag van 2016 in behandeling.

De kosten Bbz liggen in lijn met de begroting. Door € 41.434 lagere debiteurenontvangsten dan begroot zijn de netto kosten voor de gemeente Westerveld € 41.917 hoger dan begroot. Ten opzichte van vorig jaar zijn de kosten gestegen met € 38.418, vooral door een hoger aantal bedrijfskredieten (€ 60.000 tegen nihil in vorig jaar).

BIJZONDERE BIJSTAND EN MINIMABELEID

De bestedingen voor bijzondere bijstand en minimabeleid kan als volgt worden samengevat:

Bijzondere bijstand en minimabeleid	Steenwijkerland		Westerveld		Totaal	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
a. Dir. levensbehoeften (incl. Indiv. Inkomst. Toesl.)	221.107	245.232	104.478	107.117	325.585	352.349
b. Voorzieningen voor huishouden	5.307	2.797	1.723	1.695	7.030	4.492
c. Voorzieningen voor wonen	167.958	153.054	37.699	37.294	205.657	190.348
d. Voorzieningen voor opvang	-	-	580	-	580	-
e. Kosten maatschappelijke zorg	59.283	52.441	11.627	16.650	70.910	69.091
f. Financiële transacties	290.895	237.950	113.336	130.557	404.231	368.507
g. Uitstroombevordering	284	2.097	-	4.118	284	6.215
h. Medische dienstverlening	10.967	9.008	2.118	3.438	13.085	12.446
i. Overige kostensoorten	6.714	7.009	8.413	2.323	15.127	9.332
j. Werkgeverslasten (LH/ZVW)	13.050	32.848	12.592	13.557	25.642	46.405
k. Wet Kinderopvang	5.277	4.085	860	3.543	6.137	7.628
l. Sociaal culturele activiteiten	235.603	237.060	94.167	89.632	329.770	326.692
m. Iedereen aan boord	74.178	83.066		-	74.178	83.066
n. Gemeente extra pakket	15.023	27.234	6.324	10.922	21.347	38.156
Subtotaal	1.105.645	1.093.881	393.918	420.846	1.499.564	1.514.727
o. Koopkrachttegemoetkoming lage inkomens	148	2.180	-	710	148	2.890
Totaal	1.105.793	1.096.061	393.918	421.556	1.499.712	1.517.617

Steenwijkerland

De kosten voor bijzondere bijstand zijn € 153.318 hoger dan begroot. Door hogere debiteurenontvangsten van € 20.701 is de netto overschrijding € 132.616

De kosten liggen met een stijging van 0,9% in lijn met vorig jaar. Ten opzichte van 2015 zijn de opvallendste posten: daling van directe levensbehoeften (inclusief inkomenstoeslag) van € 24.000, daling minimabeleid, € 10.000 en daling collectieve ziektekostenverzekering, €10.000. Daar tegenover staat een verdere stijging van de kosten van bewindvoering, € 53.000 en woninginrichting voor € 12.000.

HOFSTEENGE ZEEMAN
GROEP
accountants & adviseurs
Contrôle verklaring d.d. 6 APR 2017

Westerveld
De uitgaven voor bijzonder bijstand en minimabeleid zijn uitgekomen op € 393.918 en is daarmee binnen het beschikbare budget van € 426.125 gebleven. Ten opzichte van vorig jaar zijn de uitgaven met € 32.207 gedaald, met name door lagere kosten voor bewindvoering.

SCHULDHULPVERLENING

De programmakosten inzake schuldhulpverlening hebben betrekking op de uitvoering van de regeling schuldhulpverlening door het GKB Drenthe. Hiermee is een uitvoeringsovereenkomst afgesloten.

Steenwijkerland
In 2016 is € 307.292 besteed aan schuldhulpverlening door het GKB voor de gemeente Steenwijkerland. De begroting na wijziging is hiermee met € 12.292 overschreden, met name door hogere kosten voor bewindvoering.

De uitvoeringskosten die de IGSD maakt voor de uitvoering van schuldhulpverlening bedraagt € 229.000 en betreffen personeelskosten en kosten voor ICT. Deze kosten zijn opgenomen in de apparaatskosten.

Westerveld
De kosten voor de gemeente Westerveld bedragen € 183.044 en zijn daarmee € 3.044 hoger dan begroot. Deze overschrijding wordt veroorzaakt door hogere kosten voor bewindvoering. Ten opzichte van vorig jaar is de stijging € 21.072 door een hoger aantal aanmeldingen en hogere kosten voor bewindvoering.

RE-INTEGRATIE

Het budget voor re-integratie (ook wel: participatiebudget) bestaat uit een aantal deelbudgetten, waaronder de rijksbijdrage voor re-integratie (WWB-klassiek en middelen voor begeleiding van de nieuwe doelgroepen onder de Participatiewet).

Het deelbudget re-integratie is ingezet om uitkeringsgerechtigden naar (reguliere) arbeid te leiden. Met dit budget worden onder andere maatwerktrajecten ingekocht bij externe partijen, er worden loonkosten uit betaald van re-integratieconsulenten die zelfstandig cliënten begeleiden (inbesteden) en er worden trajecten mee gefinancierd binnen NoordWestGroep en Reestmond. Daarnaast wordt het budget aangewend voor het inzetten van indienstnemingssubsidies aan werkgevers bij het aannemen van cliënten met een arbeidsbeperking en worden onkosten aan cliënten vergoed zoals kinderopvang en reiskosten.

HOFSTEENGE ZEEMAN
GROEP
accountants & adviseurs
Controle verklaring d.d. 6 APR 2017

Het vergelijk van de realisatie ten opzichte van de begroting na wijzigingen geeft het volgende beeld:

Re-integratie	Steenwijkerland	Westerveld	Totaal
Begroting	**€ 1.300.000**	**€ 300.000**	**€ 1.600.000**
P-budget	*€ 1.281.834*	*€ 362.772*	*€ 1.644.606*
aanvullende afspraken P-budget	*€ 155.135*	*€ 14.158*	*€ 169.293*
Totaal P-budget	**€ 1.436.969**	**€ 376.930**	**€ 1.813.899**
Realisatie	**€ 1.464.852**	**€ 420.644**	**€ 1.885.496**
Verschil begroting (na wijziging)	*€ -164.852*	*€ -120.644*	*€ -285.496*
Verschil Totaal P-budget	*€ -27.883*	*€ -43.714*	*€ -71.597*

Ten opzichte van de begroting na wijzigingen is de overschrijding € 285.496. De begroting is opgesteld voordat de (voorlopige en definitieve) rijksbijdrage voor het participatiebudget bekend was. De definitieve budgetten van het rijk voor re-integratie worden door de deelnemende gemeenten ter beschikking gesteld aan de IGSD (P-budget). Daarnaast is aanvullend budget beschikbaar gesteld door de deelnemende gemeenten, wat samen het totaal P-budget vormt. De gemeente Steenwijkerland heeft een bedrag van € 155.135 aan btw-opbrengsten aangaande re-integratieactiviteiten uit 2014 en 2015 toegevoegd aan het Participatiebudget. De IGSD heeft deze kosten in 2014 en 2015 voorgefinancierd. De gemeente Westerveld heeft over het jaar 2015 het overschot op het Participatiebudget van € 14.158 toegevoegd aan de re-integratiemiddelen over het jaar 2016.

Er is sprake van een overschrijding op het totale re-integratiebudget voor de gemeente Steenwijkerland van € 27.883. De overschrijding komt vooral doordat het definitieve toegekende Participatiebudget over 2016 € 18.143 lager is dan het voorlopig toegekende Participatiebudget.

Er is sprake van een overschrijding op het totale re-integratiebudget voor de gemeente Westerveld van € 43.982. Hiervoor zijn twee redenen;

1. Het definitieve toegekende re-integratiebudget is door het ministerie voor de gemeente Westerveld € 18.402 lager vastgesteld dan het voorlopig toegekende budget.
2. De IGSD heeft in overleg met de gemeente Westerveld in 2016 drie specialistische trajecten ingekocht. Daarbij is de afspraak gemaakt dat de IGSD deze trajecten voorfinanciert en dat de gemeente Westerveld bij een eventueel tekort het bedrag aanvult tot de kostprijs van deze trajecten. De kostprijs van deze trajecten bedraagt € 21.598.

Anders dan de gemeente Steenwijkerland kiest de gemeente Westerveld ervoor de teruggaaf van de btw op re-integratietrajecten terug te laten vloeien naar de algemene middelen. Een eventueel tekort op het Participatiebudget, binnen redelijke grenzen, wordt door de gemeente Westerveld aangevuld.

HOFSTEENGE ZEEMAN
GROEP
accountants & adviseurs

Controle verklaring d.d. 6 APR 2017

4.6.2 *Programma 2 – Bedrijfsvoering*

De realisatie op programma 2 – bedrijfsvoering is als volgt:

PROGRAMMA 2: APPARAATSKOSTEN 2016	Realisatie 2016	Begroting 2016 na wijzigingen	*Mutatie begroting*	Realisatie 2015	*Mutatie VJ*
Lasten					
Totaal Personeelskosten	5.221.916	4.765.342	*456.574*	3.984.018	*1.237.898*
Totaal uitvoering compensatieregeling	150.564	230.000	*-79.436*	191.687	*-41.123*
Totaal Personeelskosten	*5.372.480*	*4.995.342*	*377.138*	*4.175.705*	*1.196.775*
					0
Algemene kosten	89.767	37.000	*52.767*	168.907	*-79.140*
Huisvestingskosten	565.314	569.995	*-4.681*	556.415	*8.899*
Facilitaire zaken	177.273	179.000	*-1.727*	167.153	*10.120*
ICT	448.646	443.000	*5.646*	418.179	*30.467*
Kapitaallasten	102.352	105.000	*-2.648*	104.851	*-2.499*
Totaal apparaatskosten	**6.755.832**	**6.329.337**	***426.495***	**5.591.209**	***1.164.622***
Baten					
Bijdragen personeel	1.711.950	1.308.034	403.916	1.274.459	437.491
Algemeen	1.955	0	*1.955*	76.571	*-74.616*
Huisvesting	386.129	171.011	*215.118*	185.546	*200.583*
Facilitaire zaken	19.803	0	*19.803*	13.992	*5.811*
ICT	13.522	0	*13.522*	0	*13.522*
Kapitaallasten	102.352	105.000	*-2.648*	104.851	*-2.499*
Totaal baten	**2.235.711**	**1.584.045**	***651.666***	**1.655.420**	***580.292***
Saldo apparaatskosten	**4.520.120**	**4.745.292**	*-225.172*	**3.935.790**	***584.331***
Bijdrage gemeenten	-4.528.518	-4.754.508	*225.990*	-3.928.528	*-599.990*
Totaal saldo baten en lasten apparaat	**8.398**	**9.216**	*818*	**-7.262**	**-15.660**

NB: in de begroting is extra budget voor hogere klantenaantallen verwerkt als bate. Voor een goed vergelijk zijn deze bate ad € 250.000 gecorrigeerd in de begroting na wijzigingen

De ontwikkelingen per kostenplaats ten opzichte van de begroting en vorig jaar is als volgt:

Saldo per Kostenplaats	*Mutatie begroting*	*Mutatie VJ*
Begroting 2016 na wijzigingen	4.745.292	3.935.790
Personeelskosten	-26.778	759.284
Algemeen	50.812	-4.523
Huisvesting	-219.799	-191.684
Facilitaire zaken	-21.530	4.309
ICT	-7.876	16.945
Totaal mutatie	*-225.172*	*584.331*
Saldo apparaatskosten	4.520.120	4.520.120

De toelichting op de afwijkingen ten opzichte van de begroting is hierna opgenomen.

PERSONEEL

De personeelslasten zijn € 377.138 hoger dan begroot, met name door inzet van personeel voor specifieke doelen. Het apparaat van de IGSD wordt ingezet voor taken die verwant zijn aan de uitvoering van het zogenaamde inkomens- en werkdeel. Voor deze taken zijn afspraken gemaakt met (T van) de deelnemende gemeenten en is budget beschikbaar gesteld. Als gevolg van doorbelasting van deze aanvullende taken aan de

HOFSTEE VAN DIEMAN
GROEP
accountants & adviseurs
Controle verklaring d.d. 6 APR 2017

gemeenten, zijn de baten eveneens hoger (+ € 403.916), waarmee de personeelskosten per saldo € 26.778 lager zijn dan de begroting (na wijzigingen).

De opbouw van de personeelskosten is als volgt:

*Bedragen * 1.000,-*	Realisatie 2016	Begroting 2016 na wijzigingen	Realisatie 2015	*Mutatie begroting*	*Mutatie VJ*
Personeelskosten apparaat IGSD	3.661	3.702	2.901	*-42*	*759*
Personeelskosten NWG	173	42	77	*131*	*96*
Personeelskosten frictie	127	100	118	*27*	*9*
Participatiebudget incl BCF aanvulling	783	659	606	*124*	*177*
RMC/Wiedenmodel/Jongeren	118	63	74	*55*	*44*
Schuldhulpverlening	210	195	183	*15*	*28*
WAO	35	4	25	*31*	*10*
Aanvulling inburgering	115	-	-	*115*	*115*
Totaal uitvoering compensatieregeling	151	230	192	*-79*	*-41*
	5.372	4.995	4.176	*377*	*1.197*

De personeelskosten voor het apparaat van de IGSD zijn € 41.778 lager dan begroot. Hierin is reeds een extra reservering verwerkt vanwege de invoering van het IKB in 2017 (reservering vakantietoeslag € 99.000). Deze wijziging was niet in de begroting opgenomen. Ten opzichte van voorgaand jaar zijn de kosten gestegen door de uitvoering van het plan van aanpak. Met de uitvoering van het plan van aanpak is geïnvesteerd in het op orde brengen van de organisatie en daarmee in de re-integratie van uitkeringsgerechtigden. De resultaten hiervan zijn in de toelichting op het inkomens- en werkdeel opgenomen.

De personeelskosten NWG hebben betrekking op personeelskosten welke door de IGSD gemaakt worden ten behoeve van uitvoering van taken van de NWG. Deze kosten worden doorbelast aan de NWG. De kosten liggen € 131.066 hoger dan begroot en € 95.964 hoger dan vorig jaar, met name door de doorbelasting van de consulent welke actief is voor het Dyka project bij de NWG en de medewerker communicatie (50%). Daarnaast is in de begroting de doorbelasting van overige personeelsleden van de NWG gesaldeerd opgenomen, terwijl deze in de realisatie 2016 en 2015 zijn gesplitst. De doorbelaste kosten vanuit de NWG (aan IGSD) zijn opgenomen onder de personeelskosten ten behoeve van het apparaat.

De frictiekosten zijn € 27.313 hoger dan begroot door eenmalige posten. In de begroting is slechts rekening gehouden met de kosten van een oud directeur. In de realisatie zijn aanvullend op de begroting ook kosten (juridisch en accountantskosten) opgenomen voor de afhandeling van de WNT verantwoording van 2015 voor oud-directeuren.

De kosten voor personeel ingezet voor participatie liggen hoger dan begroot. In 2016 is geïnvesteerd in de invoering van een nieuwe aanpak voor re-integratie van uitkeringsgerechtigden (werkstap).
De kosten voor RMC/Wiedenmodel/jongeren voor de gemeente Steenwijkerland zijn € 54.771 hoger dan begroot door uitbreiding van de taken voor met name jongeren. Hier is aanvullend een opdracht (en budget) voor toegekend.

De kosten voor schuldhulpverlening voor de gemeente Steenwijkerland zijn € 15.477 hoger dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door eenmalige posten als een verrekening van kosten uit voorgaand jaar, de reservering van vakantietoeslag als gevolg van het IKB en een correctie op de sociale lasten als gevolg van de aanpassing van de sectorpremie (geldt specifiek voor medewerkers welke middels payrolling worden ingehuurd van de NWG).

Vanwege een toename van de asielzoekersstroom heeft het DB besloten om 1,3 FTE aanvullend op de begroting in te zetten. Deze kosten waren niet opgenomen in de begroting na wijziging (€ 115.000).

ACCOUNTANTSKANTOOR ZEEMAN
GROEP
accountants & adviseurs
Controle verklaring d.d. 6 APR 2017

Als gevolg van ziekte en zwangerschap is in totaliteit € 35.000 aan vergoedingen van het UWV ontvangen. Deze bedragen zijn ingezet voor vervanging.

De uitvoering van de compensatieregeling schoonmaakondersteuning voor de gemeente Steenwijkerland is medio 2016 geëindigd. De inhuur van een derde partij is als gevolg hiervan stop gezet. De IGSD voert nog wel een (beperkt) deel van de werkzaamheden uit. De afrekening van het project (2015 en 2016) laat een overschot zien van bijna € 80.000.

BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN

Informatie in het kader van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

De wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is in werking getreden met ingang van 1 januari 2013. Ingevolge de Wet verlaging bezoldigingsmaximum WNT is met ingang van 1 januari 2015 het algemene bezoldigingsmaximum in de WNT verlaagd naar het niveau van een minister. Topinkomens in de (semi)publieke sector mogen ingevolge deze wet maximaal 100% van het ministersalaris zijn (€ 179.000 inclusief onkosten en pensioenbijdrage), met inachtneming van overgangsrecht voor bestaande contracten.

Leidinggevende topfunctionarissen

bedragen x € 1	G. van Hofwegen	H. Nijmeijer	K. Smidt	E. van Schelven	H.J. Frantzen-Boeve	E. Dedden
Functiegegevens	Directeur	Voormalig directeur	Voorzitter DB t/m 30-6 Lid DB per 1-7	Lid DB	Lid DB	Voorzitter DB per 1-7
Aanvang[1] en einde functievervulling in 2016	1/6 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 30/6	1/7 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0,44	1,00	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gewezen topfunctionaris?	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	Nee	Ja	Nee	Nee	Nee	Nee
Individueel WNT-maximum	€ 46.644	€ 179.000	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Beloning	€ 38.585	80.487	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastbare onkostenvergoedingen	€ -	-	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Beloningen betaalbaar op termijn	€ -	8.879	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Subtotaal	**€ 38.585**	**€ 89.366**	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal bezoldiging	**€ 38.585**	**€ 89.366**	**n.v.t.**	**n.v.t.**	**n.v.t.**	**n.v.t.**
Verplichte motivering indien overschrijding	N.v.t.	N.v.t.				N.v.t.
Gegevens 2015						
Aanvang en einde functievervulling in 2015	18/5 - 17/11	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2015 (in fte)	0,44	1,0				1,0
Beloning	€ 52.160	€ 87.051	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastbare onkostenvergoedingen	€ -	€ 258	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Beloningen betaalbaar op termijn	€ -	€ 8.762	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal bezoldiging 2015	**€ 52.160**	**€ 96.071**	**n.v.t.**	**n.v.t.**	**n.v.t.**	**n.v.t.**

De leden van het Dagelijks Bestuur hebben geen bezoldiging ontvangen in 2016. Omdat er geen sprake is van een dienstverband (in FTE), is ook geen normering opgenomen voor de leden van het DB.

HOFSTEENGE ZEEMAN
GROEP
accountants & adviseurs

Controle verklaring d.d. 6 APR 2017

Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking kalendermaand 1-12

bedragen x € 1	Gerrit van Hofwegen
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling	4/1 - 31-5
Aantal kalendermaanden waarin functievervulling vóór 2016	7
Aantal kalendermaanden waarin functievervulling in 2016	5
Aantal uren functievervulling in 2016	352
Individueel WNT-maximum	€ 90.000
Maximum uurtarief	€ 175
Uitgekeerde bezoldiging in 2016	€ 45.126
Bezoldiging per uur	€ 128
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	€ -
Totaal bezoldiging	€ 45.126
Verplichte motivering indien overschrijding	N.v.t.

Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	K. Smidt	E. Dedden	E. van Schelven	H.J. Frantzen-Boeve	H. Geertsma	W.J. Brus
Functiegegevens	Voorzitter AB t/m 30/6 Lid AB per 1/7	Lid AB t/m 30/6 Voorzitter AB per 1/7	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/7 - 31/12	1/7 - 31/12
Individueel WNT-maximum	€ 22.375	€ 22.375	€ 17.900	€ 17.900	€ 8.950	€ 8.950
Beloning	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Belastbare onkostenvergoedingen	€ -	€ -	€ -	€ -	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	€ -	€ -	€ -	€ -	-	-
Totaal bezoldiging	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Verplichte motivering indien overschrijding	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2015						
Aanvang en einde functievervulling in 2015	1/1 - 31/12	n.v.t.	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	n.v.t.	n.v.t.
Beloning	€ -		€ -	€ -	€ -	€ -
Belastbare onkostenvergoedingen	€ -		€ -	€ -	€ -	€ -
Beloningen betaalbaar op termijn	€ -		€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal bezoldiging 2015	€ -		€ -	€ -	€ -	€ -

De leden van het Algemeen Bestuur hebben geen bezoldiging ontvangen in 2016.

Rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2016 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WOPT of de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2016 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

HOFSTEENGE ZEEMAN
GROEP
accountants & adviseurs
Controle verklaring d.d. 6 APR 2017

KOSTENPLAATS KAPITAALLASTEN

Het saldo op de kapitaallasten in 2016 is nihil (2015: nihil). De kapitaallasten hebben volledig betrekking op de huisvestingslasten.

ALGEMEEN

De algemene kosten zijn per saldo € 50.812 hoger dan begroot, waarvan € 1.955 frictie. De kosten zijn hoger dan begroot, door € 24.000 aan proceskosten. Deze, niet begrote kosten, vloeien voort uit de bezwaar en beroepszaken en betreffen o.a. veroordelingen tot het betalen van proceskosten, presentiegelden bezwarencommissie en juridische advieskosten. Daarnaast is in 2016 geïnvesteerd in procesverbetering volgens de LEAN methodiek voor een tweetal afdelingen (€ 20.000). Deze kosten waren niet begroot. Daarnaast is voor € 6.000 aan naheffing over boekjaar 2013 afgerekend met de belastingdienst voor een correctie op de btw voor payrolling.

Ten opzichte van vorig jaar liggen de algemene kosten (per saldo) in lijn. De proceskosten in 2016 zijn hoger, terwijl in 2015 een correctie op voorgaande jaren was verwerkt

HUISVESTING

De kostenplaats huisvesting is per saldo € 219.799 lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door lagere kosten als gevolg van lagere energiekosten (€ 6.000) en hogere baten (€ 213.000 hoger dan begroot). In 2016 is het resterende deel van het contract door (voormalig) huurder UWV afgekocht voor € 335.000. Door de afkoop van de werkplekkenovereenkomst met het UWV in 2016, vervallen de opbrengsten daarvan in de jaren 2017 tot en met de eerste maanden van 2019 (= einddatum contract). De afkoopsom van € 335.000 is, op grond van regelgeving, in 2016 in een keer ten gunste van het resultaat van dat dienstjaar gebracht. Voor 2016 betekent dit, na aftrek van de jaarhuur 2016 een eenmalige hogere bijdrage van bijna € 165.000. Voor volgende boekjaren betekent dit dat de huuropbrengsten naar verwachting significant dalen.
Het overige deel aan hogere baten op huisvesting wordt verklaard door doorbelasting van het gebruik van ruimte voor het diagnosecentrum en het gebruik van werkplekken door de NWG.
De verbetering ten opzichte van voorgaand jaar is eveneens gelegen de hogere opbrengsten in 2016 als gevolg van de afkoop van het huurcontract in combinatie met een licht hogere doorbelasting van kosten aan de NWG.

FACILITAIR

De kostenplaats facilitair is per saldo € 21.530 lager geëindigd dan begroot, met name door hogere opbrengsten als gevolg van doorbelasting van facilitaire kosten aan de NWG (€ 14.000) en de doorbelasting van kosten mbt schuldhulpverlening (€ 7.000). De NWG maakt gebruik van werkplekken van de IGSD. De gedeelde facilitaire kosten zijn naar rato doorbelast.
Ten opzichte van vorig jaar zijn de facilitaire kosten € 4.309 hoger met name door een stijging van abonnementskosten.

HOFSTEENGE ZEEMAN
GROEP
accountants & adviseurs
Controle verklaring d.d. 6 APR 2017

ICT

De kosten ICT zijn lager geëindigd dan begroot. Hogere kosten voor werkplekken (€ 21.000) en licentiekosten (€ 10.000) werden gecompenseerd door dekking van werkplekken welke gebruikt werden voor de uitvoering van de compensatieregeling schoonmaakondersteuning en schuldhulpverlening.

BIJDRAGE GEMEENTEN

De apparaatskosten van de IGSD worden doorbelast aan de gemeente Steenwijkerland respectievelijk de gemeente Westerveld.

Het saldo (na baten en verrekening van specifieke regelingen) is verrekend met de gemeenten op basis van een gewogen aantal cliënten. Het gewogen gemiddeld aantal cliënten is de volgende:

Gewogen clienten	Basis voor berekening			Weging	Gewogen aantal clienten		
	Steenwijkerland	Westerveld	TOTAAL		Steenwijkerland	Westerveld	Totaal
Clienten wwb/ioaw/ioaz	837	265	**1.102**	50%	419	133	551
Cliënten Wet Inburgering*			**0**		0	0	0
Minimabeleid aantal cliënten *(ingekomen aanvragen)*	1.195	379	**1.574**	20%	239	76	315
Instroom cliënten	321	105	**426**	30%	96	32	128
Gewogen aantal cliënten					**754**	**240**	**994**
					75,9%	*24,1%*	
Correctie obv afspraak deelnemende gemeenten					-9	9	0
Gewogen aantal clienten voor verrekening					**746**	**249**	**994**
					75,0%	*25,0%*	

** Vanaf 1 januari 2013 zijn inburgeringsplichtigen zelf verantwoordelijk voor inburgering in de Nederlandse samenleving. De gemeente biedt geen inburgeringscursussen meer aan. Inburgeraars moeten zelf een inburgeringscursus inkopen. In voorgaande jaren was de IGSD nog verantwoordelijk voor aflopende dossiers vanuit de oude regeling. Deze zijn in 2016 grotendeels afgelopen, waarmee dit geen goede basis meer is voor de berekening van het gewogen aantal cliënten.*

Conform afspraak en voorgaande jaren worden de kosten verdeeld op basis van het gewogen aantal cliënten. Het verschil tussen het aandeel in de realisatie en begroting wordt onderling verrekend. Het gewogen aantal cliënten van de gemeente Steenwijkerland is 746 voor 2016 en voor Westerveld is dit 249.

HOFSTEENGE ZEEMAN
GROEP
accountants & adviseurs
Controle verklaring d.d. 6 APR 2017

De afrekening 2016 is voor de deelnemende gemeenten als volgt opgebouwd:

			2016
Totaal te verrekenen		**€**	**4.528.518**
Correctie steenwijkerland			
Verlaging agv samenwerking NWG/IGSD **	€ 85.862		
Bijdrage SW (plan van aanpak - Steenwijkerland)	€ -57.060		
Extra: huurderving als gevolg van inhuizing NWG	€ -11.000		
Verrekeningen		€	17.802
Totaal te verrekenen apparaatskosten		€	4.546.320
Gewogen aantal cliënten		€	994
Tarief per gewogen cliënt		**€**	**4.573,76**
Aantal gewogen cliënten Steenwijkerland		€	746
Tarief 2016 e.v.		€	4.574
Bijdrage Steenwijkerland in apparaatskosten		€	3.409.740
Verlaging agv samenwerking NWG/IGSD **		€	-85.862
Bijdrage SW (plan van aanpak - Steenwijkerland)		€	57.060
Extra: huurderving als gevolg van inhuizing NWG		€	11.000
Bijdrage Steenwijkerland apparaatskosten		**€**	**3.391.938**
Aantal gewogen cliënten Westerveld		€	249
Tarief 2016 e.v.		€	4.574
Bijdrage Westerveld in apparaatskosten		€	1.136.580
Bijdrage Westerveld apparaatskosten.		**€**	**1.136.580**
Totale bijdragen gemeenten in 2016		**€**	**4.528.518**

*** In de afrekening is de specifieke besparing als gevolg van samenwerking tussen de NoordWest Groep en de IGSD verrekend. Het voordeel als gevolg van deze samenwerking bedraagt € 85.000 en komt te goede aan de gemeente Steenwijkerland. Voor deze besparing zijn echter geen concrete lange termijn afspraken gemaakt tussen de deelnemende gemeenten. Op basis van de begroting 2015 en 2016 is op de aldaar genoemde factoren bepaald in hoeverre de samenwerking tot een besparing heeft geleid.*

In de begroting was gerekend met een tarief per cliënt van € 3.170. De overschrijding van het tarief per (gewogen) cliënt bedraagt daarmee € 1.404 en bestaat uit de volgende componenten:

Ontwikkeling tarief	2016	2015
Begroting	3.170	3.045
Extra budget agv ontwikkeling klantenaantallen	240	310
Taakstelling niet gerealiseerd	272	432
Stijging (-/- daling) gemiddeld gewogen aantal clienten	-140	62
Stijging apparaatskosten	867	5
Realisatie	**4.574**	**3.854**

In het begrote tarief is geen rekening gehouden met de aanvullende bijdrage als gevolg van hogere klantenaantallen. Daarnaast was in de begroting 2016 een taakstelling opgenomen, deze is niet gerealiseerd.

De kosten per cliënt zijn hoger door investering in het apparaat van de IGSD om het aantal cliënten met een uitkering naar beneden te brengen. Deze investering heeft in 2016 voor een daling van het aantal cliënten ten opzichte van vorig jaar. Het aantal cliënten is ook lager dan begroot.

HOFSTEENGE ZEEMAN
GROEP
accountants & adviseurs

Controle verklaring d.d. 6 APR 2017

Op grond van bovenstaande is de volgende afrekening opgesteld:

				TOTAAL
Saldo apparaatskosten			**€**	**4.520.120**
Bijdrage gemeente Steenwijkerland	€	3.391.938		
Bijdrage gemeente Westerveld	€	1.136.580		
Totaal dekking gemeente			**€**	**4.528.518**
Saldo			***€***	***8.398***

4.7 Overige gegevens

Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum
Alle ten tijde van het opmaken van de jaarrekening beschikbare informatie van materieel belang omtrent de feitelijke situatie per balansdatum is bij het opmaken van de jaarrekening in aanmerking genomen en verwerkt. Er hebben zich na het opmaken van de jaarrekening geen gebeurtenissen van betekenis voorgedaan die nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum.

HOFSTEENGE ZEEMAN
GROEP
accountants & adviseurs
Controle verklaring d.d. 6 APR 2017

Sisa bijlage

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2016 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2017

SZW	G2B	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_deel openbaar lichaam 2016 Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen emaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 01*	Besteding (jaar T) algemene bijstand Deel openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 02*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 03*	Besteding (jaar T) IOAW Deel openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 04*	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 05*	Besteding (jaar T) IOAZ Deel openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 06*
			1	1708	€ 11.107.931	€ 271.684	€ 760.974	€ 21.524	€ 89.266
			2	1701	€ 3.311.860	€ 83.163	€ 323.042	€ 12.657	€ 64.053

				Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2B / 07*	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 08*	Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Deel openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 09*	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Deel openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 10*	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 11*
			1	1708	€ 0	€ 22.602	€ 1.750	€ 0	
			2	1701	€ 0	€ 0	€ 500	€ 0	

				Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2B / 12*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Deel openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 13*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Deel openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 14*
			1	1708	€ 62.623	€ 0
			2	1701	€ 2.343	€ 0

HOFSTEENGE ZEEMAN GROEP accountants & adviseurs

Contrôle verklaring d.d. 6 APR 2017

SZW	G3B	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_deel		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen emaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G3B / 01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3B / 02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3B / 03*	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3B / 04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3B / 05*	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3B / 06*
			1	1708	€ 110.641	€ 138.760	€ 84.086	€ 60.991	€ 64.138
			2	1701	€ 89.427	€ 60.000	€ 29.236	€ 821	€ 9.995
				Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3B / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G3B / 07*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicatornummer: G3B / 08*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3B / 09*	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 *Aard controle R* *Indicatornummer: G3B / 10*		
			1	1708	€ 0	€ 0	€ 0		
			2	1701	€ 0	€ 0	€ 0		

HOFSTEENGE ZEEMAN
GROEP
accountants & adviseurs

Controle verklaring d.d. 6 APR 2017

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

HOFSTEENGE ZEEMAN
G R O E P

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling
Intergemeentelijke Sociale Dienst Steenwijkerland en Westerveld.

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van de gemeenschappelijke regeling Intergemeentelijke Sociale Dienst Steenwijkerland en Westerveld (IGSD) te Steenwijk, zoals opgenomen op pagina 18 tot en met 46 van de jaarstukken, gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva van de IGSD op 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder de eigen verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2016.
2. het overzicht van baten en lasten over 2016.
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.
4. de Sisa-bijlage met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het eigen toetsingskader en de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2016. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de IGSD, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de getrouwheid van de jaarrekening als geheel bepaald. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd, zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2016.

Overeenkomstig de door het Algemeen Bestuur van de IGSD vastgestelde rapporteringstolerantie, die gelijk is aan de goedkeuringstolerantie, rapporteren wij geconstateerde afwijkingen die deze grens overschrijden, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:
- het jaarverslag.
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:
- met de jaarrekening verenigbaar is, zoals bedoeld in artikel 213 lid 3 sub d Gemeentewet en geen materiële afwijkingen bevat.
- alle informatie bevat die op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur voor de jaarrekening
Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Het Dagelijks Bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder de eigen verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader.

In dit kader is het Dagelijks Bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het Dagelijks Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het eigen toetsingskader, de Regeling Controleprotocol WNT 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het Dagelijks Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid.

Wij communiceren met het Algemeen Bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
was getekend drs. E. Vriesen RA
Groningen, 6 april 2017